

ГІД ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ: простими словами про медичні гарантії

2025

Матеріали підготовлені Національною службою здоров'я України для ветеранів з метою інформування про гарантовані медичні послуги, доступні в межах Програми медичних гарантій у 2025 році

Ж Г Ш В **М Е Д И Ч Н А** Ч Ю В Г
П Ю Л Щ Е У А Р М Г Д В П Ц Е
Н В О Н М І Є **Д** Р Ц **Ш А Н А** М
Ф Т Я С Г А И **О** Е Є Н Е Г Д К
Е Н Р Є З О У **П** Я М М М И Є **Г**
Я С Г Г Ц Є Ю **О** Т Я Е Л Е Р **Е**
Ю Ч **Т** Й Ш Я К **М** Г Р С К Ц У **Р**
Ц Є **У** А Н Н Е **О** Н Л Ю **О** М М **О**
К Д **Р** Р Ї Ж Б **Г** У О А **Д** В Н **І**
Р Ж **Б** П В К М **А** С У Ч **У** Д Я Н
И И **О** Б Й В Д Е Х Н Г **Ж** Я К У
М К **Т** Ч Ф П Н М Й П Р **А** Р Ш Ш
Д М **А** Т Д Т Р В К Ж В **Н** Н П О
Щ А Ш Ю О С Ч П Ц Х **І** **Н** З Т І
Р **Л І К У В А Н Н Я** К **Я** О О А

Зміст

Гід для ветеранів – це інформативний і практичний інструмент, що пояснює ветеранам війни, учасникам бойових дій, особам з інвалідністю внаслідок війни їхні права на безоплатні медичні послуги, які фінансуються державою.

По яку медичну допомогу ви можете звернутися?

Первинна медична допомога	3
Спеціалізована медична допомога	6
Амбулаторне або стаціонарне лікування	7
Репродуктивні проблеми та захворювання	10
Лікування травм війни	13
Порушення роботи опорно-рухового апарату	15
Психологічна допомога	19
Порушення або втрата зору	24
Захворювання серцево-судинної системи	27
ВІЛ, гепатити та інші інфекційні захворювання	34
Запальні хвороби центральної нервової системи	37
Захворювання шлунково-кишкового тракту	40
Інфекційні хвороби шкіри та підшкірної клітковини	43
Наслідки черепно-мозкової травми, «контузії» та порушення слуху	46
Онкологічні захворювання та доброякісні утворення	50
Туберкульоз та інші захворювання органів дихання	57
Розширені послуги з первинної медичної допомоги	61
Комплексна стоматологічна допомога	64
Наркотичні або інші залежності	66
Реабілітація пацієнтів з ампутаціями	68
Паліативна медична допомога	73
Забезпечення ліками ветеранів під час лікування	76
Як ветерану подати скаргу до НСЗУ: алгоритм дій	80

Гід для ветеранів у межах Програми медичних гарантій – це можливість усвідомленого і впевненого користування своїми правами на лікування, особливо важливий для адаптації після поранень, психологічної реабілітації та повернення до цивільного життя.

декларація

перший контакт

сімейний лікар

По яку медичну допомогу ви можете звернутися?

▾ Первинна медична допомога

Сімейний лікар – перший фахівець, до якого ви маєте прийти по медичну допомогу.

Він має багатопрофільну підготовку, спеціалізується на загальній медицині, тож може допомогти з різними медичними проблемами, серед яких порушення фізичного та психічного стану, які могли виникнути під час служби або після неї.

Сімейний лікар – ваш основний помічник та перша ланка отримання медичної допомоги за будь-яких проблем зі здоров'ям або для профілактичних оглядів.

Він оцінює загальний стан, надає первинну консультацію, формує направлення на аналізи чи обстеження, створює направлення на консультації до вузькопрофільних лікарів-спеціалістів та дає рецепти на ліки за програмою реімбурсації "Доступні ліки".

Де обрати сімейного лікаря?

Спочатку вам потрібно укласти декларацію з сімейним лікарем, якщо ви ще цього не зробили.

Оберіть лікаря та запишіться на прийом.

Запис можна зробити за телефоном.

У деяких регіонах доступна електронна черга – запитайте про цю можливість телефоном у реєстратурі.

Для цього скористайтесь сайтом НСЗУ. Там можна переглянути, **які лікувальні заклади доступні у вашому населеному пункті**, та їхні контакти. Там само є перелік лікарів, з якими можна укласти декларацію.

 edata.e-health.gov.ua

Прийом у сімейного лікаря

Зверніться до вашого сімейного лікаря, який розпитає вас про причини звернення, огляне, оцінить загальний стан, визначить фактори ризику, встановить попередній діагноз, зробить/видасть направлення на лабораторні дослідження за потреби.

Після цього складається план консультацій та лікування.

Іноді сімейні та інші лікарі можуть надавати консультації через месенджери (наприклад, Viber). Запитайте про таку можливість у лікаря.

Перелік безоплатних досліджень за призначенням сімейного лікаря:

- загальний аналіз крові з лейкоцитарною формулою (еритроцити, гемоглобін, гематокрит, тромбоцити, лейкоцити, базофіли, еозинофіли, сегментоядерні нейтрофіли, паличкоядерні нейтрофіли, лімфоцити, моноцити);
- загальний аналіз сечі (колір, прозорість, реакція (pH), відносна щільність, білок, глюкоза, еритроцити, лейкоцити, епітеліальні клітини, циліндри, солі, бактерії, ацетон (кетонові тіла);
- глюкоза в цільній крові;
- холестерин загальний;

швидкі тести:

- на вагітність;
- на тропонін;
- на ВІЛ;
- на вірусні гепатити В і С;
- на антиген SARS-CoV-2;

інші дослідження:

- електрокардіографія, пікфлоуметрія, отоскопія, офтальмоскопія, камертональні тести, а також – вимірювання гостроти зору.

Після обстежень сімейний лікар у разі потреби:

- направить на консультацію до лікарів-спеціалістів;
- випише рецепти на ліки та направлення на додаткові дослідження.

Ваш сімейний лікар може допомогти з питаннями психічного здоров'я, зокрема:

- провести скринінг на психічні та неврологічні розлади, а також розлади, пов'язані з вживанням психоактивних речовин;
- підтримати у складних життєвих ситуаціях, щоб запобігти погіршенню психо-емоційного стану;
- вести пацієнтів із розладами, пов'язаними з вживанням психоактивних речовин, застосовуючи лікування та психологічну підтримку;
- надати екстрену допомогу при гострій стресовій реакції;
- за потреби направити до психіатра або нарколога;
- допомогти розібратися, як зберегти психічне здоров'я та емоційний добробут.

Які ще послуги можна отримати на первинній ланці:

1. направлення на оцінювання повсякденного функціонування особи, якщо:

- пацієнт перебуває у зоні бойових дій чи на деокупованих територіях;
- справа пацієнта вже містить усі необхідні медичні документи, і не потрібно додаткових обстежень та спеціальних знань щодо відповідного захворювання;

2. направлення на реабілітацію, паліативну допомогу;

3. електронний лікарняний;

4. вакцинація за Національним календарем щеплень та рекомендованими вакцинами, а також під час проведення вакцинації за епідемічними показаннями, екстреної імунопрофілактики (крім сказу).

По яку медичну допомогу ви можете звернутися?

▾ Спеціалізована медична допомога

Точний діагноз встановлюють **спеціалісти вторинної ланки** (профільні лікарі - наприклад, кардіолог, невропатолог, хірург тощо).

Які послуги надають лікарі-спеціалісти:

- додатково оглядають;
- призначають лікування;
- виписують рецепти на ліки;
- видають направлення на госпіталізацію чи реабілітацію;
- призначають додаткові аналізи чи дослідження;
- оформляють направлення на оцінювання повсякденного функціонування особи без перескерувань вас до сімейного лікаря.

Безоплатні послуги в рамках амбулаторного пакета:

- консультування та лікування;
- діагностично-лікувальні інтервенційні процедури: ендоскопія органів дихання та ЛОР-органів, ендоскопія гастроінтестинальна, урологічна/гінекологічна, ортопедична; інтервенційна візуалізація; сеанси гіпербаричної кисневої терапії;
- діагностичні інструментальні дослідження: МРТ, КТ та КТ з контрастуванням, рентген, УЗД;
- клінічні інструментальні дослідження: оцінка уродинаміки, моніторинг рухливості стравоходу та рН, тести на легеневу функцію та спірометрія, оцінка функції дихання, дослідження сну, стрес-ЕКГ, ЕЕГ, ЕМГ;
- проведення малих хірургічних втручань;
- спеціалізовані кардіологічні дослідження (включаючи холтерівський моніторинг);
- нейрофізіологічні та нейропсихологічні дослідження;
- лабораторна діагностика: проведення гематологічних, біохімічних, мікробіологічних, імунологічних, гістологічних, цитологічних, генетичних та інших досліджень;
- медична допомога в умовах денного стаціонару;
- анестезіологічне забезпечення та знеболення на всіх етапах діагностики і лікування.

Повний перелік послуг на сайті НСЗУ в пункті “Профілактика, діагностика, спостереження та лікування в амбулаторних умовах” за посиланням:

 service.e-health.gov.ua

Що треба для візиту до вузького фахівця?

- електронне направлення, яке формує лікар первинної ланки (сімейний лікар чи терапевт) планово і за потреби.

До якого лікаря можна звернутися без направлення?

1. акушера-гінеколога, нарколога, фтизіатра;
2. психолога, психіатра, психотерапевта, клінічного психолога, але за умови, що в закладі, до якого ви звертаєтесь, відсутній договір з НСЗУ за пакетом психосоціальної та психіатричної допомоги – цю інформацію краще уточнити телефоном у реєстратурі медзакладу;
3. стоматолога, стоматолога-терапевта, стоматолога-хірурга, лікаря зубного, лікаря-хірурга щелепно-лицевого.

Якщо ви спостерігаєтеся у вузького спеціаліста (кардіолога, хірурга і т.д.), повторне направлення від сімейного лікаря на кожен наступний візит вам не потрібне.

Зауважте, що рецепти на ліки, скерування на обстеження та додаткові консультації має виписувати той лікар, який їх призначає.

По яку медичну допомогу ви можете звернутися?

Амбулаторне або стаціонарне лікування

- аналізи та інструментальна діагностика при амбулаторному лікуванні є безоплатними за електронним направленням сімейного або лікуючого лікаря;
- направлення на аналізи та інструментальні дослідження при стаціонарному лікуванні не потрібне, всі необхідні дослідження повинні бути надані безоплатно.

Після виписки зі стаціонару ви маєте знову прийти до сімейного лікаря для контролю стану та подальшого супроводу.

Зверніть увагу, що лікарня (поліклініка чи діагностичний центр) надають такі медичні послуги, на яких вони спеціалізуються, для яких мають обладнання та лікарів у штаті закладу.

Без направлення та незалежно від наявності декларації з сімейним лікарем надається **екстрена медична допомога.**

Для того, щоб знайти лікарні та клініки з відповідними медичними послугами, ЯКИХ ВИ потребуєте – можна скористатися електронною картою місць надання послуг за Програмою медичних гарантій на сайті НСЗУ.

edata.e-health.gov.ua

На кожній сторінці карти є можливість виконувати пошук за фільтрами, розміщеними в окремих вкладках у верхній частині дашборду.

За їх допомогою можна обрати область, громаду та населений пункт, де вам потрібно отримати послугу, форму власності та назву медичного закладу.

Також пошук можна здійснювати за пакетами послуг, за кодами послуг з електронного направлення, за спеціалізацією медичного персоналу, за кодом медичного втручання.

Або ж зателефонуйте за номером телефону **16-77 – оператор контакт-центру НСЗУ** надасть необхідну вам інформацію.

Що у вас можуть спитати лікарі?

- 1 Чи хворіли ви (і чим саме) під час служби? _____
- 2 Які у вас були захворювання ще до початку служби? _____
- 3 Чи отримували ви травми, поранення? Чи були госпіталізовані? _____
- 4 Чи було у вас поранення голови, що супроводжувалось знепритомненням, втратою пам'яті, баченням "зірок перед очима" або тимчасовим дезорієнтуванням, нудотою, блюванням? _____
- 5 Чи були ви військовополоненим/ою? _____
- 6 Чи були ви свідком поранення інших людей, ворожого вогню під час бойових дій, чи інші моменти, які ви запам'ятали і які тривожать вас досі? Вам не потрібно розказувати їх, якщо ви не хочете про це говорити. Достатньо лише факту. _____
- 7 Чи обстежували вас колись на наявність інфекційних захворювань? Чи хочете ви здійснити таке обстеження? _____
- 8 Чи мали ви контакт з отруйними речовинами під час служби? _____
- 9 Чи відбувались під час вашої служби ситуації, які ви могли б класифікувати як фізичне або психологічне насильство? _____
- 10 Чи перебували ви на відстані 50 і менше метрів від вибухів? _____
- 11 Чи мали ви можливість або хочете говорити про цей досвід із кимось, наприклад, із психологом або психотерапевтом? _____

Такий збір даних робитиметься лише з професійною метою для кращого лікування. Інформація, озвучена вами на прийомі, є конфіденційною: лікарі не мають права її розголошувати.

**Куди скаржитись у випадку порушень,
які з вами трапилися під час взаємодії з лікарями:**

- керівництву лікарні/поліклініки;
- до контакт-центру НСЗУ за номером 16-77.

консервація

кріозберігання

ДРТ

По яку медичну допомогу ви можете звернутися?

▾ Репродуктивні проблеми та захворювання

Військова служба та бойові дії можуть значно впливати на репродуктивне здоров'я.

Безплатно можна пройти гістероскопію – обстеження матки.

Запальні захворювання органів тазу, тривалий стрес, травми органів сечостатевої системи, вживання певних медикаментів можуть призводити до:

- порушення менструального циклу;
- розвитку патології органів сечостатевої системи.

Лікування безпліддя за допомогою допоміжних репродуктивних технологій

Безплатно доступні послуги з лікування безпліддя за допомогою допоміжних репродуктивних технологій, зокрема процедура запліднення in vitro.

До програми входить:

- ретельний аналіз та інтерпретація попередніх досліджень людини;
- огляд та консультування пацієнтів;
- проведення контрольованої медикаментозної стимуляції яєчників у жінки, яка підлягає лікуванню за допомогою ДРТ;
- проведення аспірації вмісту фолікулів яєчників під контролем ультразвукового дослідження та пошук ооцитів у фолікулярній рідині жінки;
- знеболення етапу трансвагінальної аспірації, щоб забезпечити комфорт та знизити стрес від процедури, консультація анестезіолога;
- отримання сперми від чоловіка жінки, яка має показання до лікування безпліддя за допомогою ДРТ, а також спеціальна обробка сперми та підготовка її до запліднення;
- здійснення етапу запліднення яйцеклітин та культивування отриманих ембріонів;
- ембріотрансфер;
- забезпечення лікарськими засобами для проведення всіх етапів циклу ДРТ.

Лікування здійснюється за електронним направленням від лікаря до медичного закладу, що спеціалізується у цій сфері. Команда медиків працює на основі мультидисциплінарного підходу, аби визначити найбільш ефективний план лікування безпліддя. Діагноз та програма лікування обговорюються в контексті індивідуальної медичної історії кожної людини.

Умови: вік до 40 років, встановлено відповідний діагноз.

Лікування може бути проведено як у стаціонарі, так і в амбулаторних умовах, залежно від рекомендацій лікаря. Лікування є конфіденційним.

Забір, кріоконсервація та зберігання репродуктивних клітин

Ця послуга надається на випадок втрати репродуктивної функції при виконанні обов'язків із оборони держави.

Безоплатно доступні такі послуги:

- обстеження жінки/чоловіка;
- забір та кріоконсервація біологічного матеріалу жінки/чоловіка;
- зберігання кріоконсервованого біологічного матеріалу жінки/чоловіка.

Якщо впродовж шести місяців після припинення або скасування дії воєнного стану військовослужбовець не звернувся до медзакладу з заявою про продовження зберігання репродуктивних клітин або їх використання, то подальше зберігання здійснюється за рахунок власних коштів пацієнта. У випадку загибелі (смерті) військовослужбовця репродуктивні клітини безоплатно зберігаються протягом трьох років.

Як отримати послуги?

Для отримання будь-якої з цих послуг необхідно звернутися до закладу охорони здоров'я, який уклав договір з НСЗУ на лікування безпліддя за допомогою допоміжних репродуктивних технологій.

Куди скаржитись у випадку порушень, які з вами трапилися під час взаємодії з лікарями:

- керівництву лікарні/поліклініки;
- до контакт-центру НСЗУ за номером 16-77.

травми війни

хірургія

терапія

По яку медичну допомогу ви можете звернутися?

↳ Лікування травм війни

Послуги з лікування **бойових і воєнних травм**, у тому числі множинних поранень, мінно-вибухових ушкоджень, опіків, переломів, черепно-мозкових травм, ампутацій, контузій, отруєнь та їх наслідків входять до **Програми медичних гарантій**. Держава оплачує таке лікування за підвищеними тарифами у закладах, які мають договір із НСЗУ.

Медицина допомога при травмах війни включає:

- **хірургічні операції будь-якої складності**, зокрема повторні або комбіновані;
- **множинні операції під час одного лікування** – якщо пацієнт має кілька поранень або травм.
! Пацієнт нічого не сплачує, навіть якщо потрібно кілька втручань одночасно !
- **лікування у відділенні інтенсивної терапії або реанімації**;
- **вентиляцію легень (ШВЛ), ЕКМО**, трахеостомію, нейрохірургічні втручання, пересадки тканин, лікування опіків і політравм;
- **усе необхідне забезпечення**: медикаменти, перев'язувальні матеріали, знеболення, діагностику (рентген, УЗД, лабораторні дослідження);
- **цілодобовий догляд, харчування, реабілітацію після травми** (за окремим пакетом).

НСЗУ оплачує лікування травм війни за підвищеними тарифами. Для складних випадків застосовуються **спеціальні коефіцієнти ресурсоемності** для складних хірургічних втручань.

Де отримати допомогу?

- У державних і комунальних лікарнях, які мають договір із НСЗУ за хірургічним пакетом «Хірургічні операції дорослим і дітям у стаціонарних умовах».
- Знайти лікарню можна на сайті, на інформаційних стендах безпосередньо в лікарнях або зателефонувати на 16-77.

 nszu.gov.ua

Нагадуємо, лікарня з договором із НСЗУ зобов'язана надати допомогу безоплатно, незалежно від місця проживання чи статусу пацієнта.

Куди скаржитись у випадку порушень, які з вами трапилися під час взаємодії з лікарями:

- керівництву лікарні/поліклініки;
- до контакт-центру НСЗУ за номером 16-77.

ревматологія

ампутація

фізіотерапія

По яку медичну допомогу ви можете звернутися?

➤ **Порушення роботи опорно-рухового апарату**

Після отримання травм під час служби у вас можуть проявлятися такі симптоми:

- біль у спокої чи при рухах;
- набряк;
- підвищення чутливості ураженої ділянки.

Поступово в травмованому місці може зменшуватись сила м'язів чи відбуватися їхня атрофія.

Важливо звернутися до лікарів якомога раніше, щоб уникнути ускладнень.

За направленням сімейного лікаря безоплатно надаються такі послуги:

Ревматологія:

- консультування, діагностика, оцінювання, лікування запалень суглобів і м'яких тканин, захворювань сполучної тканини, артритів, аутоімунних станів, захворювань хребта (спондилоартрит), післятравматичних ушкоджень м'язів і суглобів.

Метаболічні ураження кісток

- консультування, діагностика, оцінювання, лікування метаболічних уражень кісток (остеопорозу, остеомаляції, рахіту, гіпарпаратиреозу, фіброзної остеодистрофії, тощо).

Ці послуги також включають навчання пацієнтів з метою покращення знань, усвідомлення та розуміння своєї хвороби, а також надання рекомендацій із запобігання розвитку ускладнень.

У разі загострення стану, виникнення ускладнень, в тому числі неправильного зростання кісток після травм/переломів, ви маєте право на безплатне хірургічне втручання у медичних закладах, що мають договір із НСЗУ.

Усі необхідні послуги, наприклад, діагностика та лікування, є безоплатними. Водночас дорогі витратні матеріали – такі як накісткові металоконструкції чи протези – не покриваються НСЗУ. Втім вони забезпечуються коштом інших урядових програм соціальної підтримки, які виконуються Мінсоцполітики.

Реабілітація

Медична реабілітація передбачає стаціонарну або амбулаторну допомогу упродовж післягострого та довготривалого реабілітаційних періодів з метою відновлення або поліпшення здоров'я.

Загальна кількість реабілітаційних циклів найвищої складності або високої складності становить до восьми циклів протягом року, а реабілітаційних циклів з реабілітації помірної або низької складності – 2 цикли на рік.

Реабілітації пацієнтів з ампутаціями становить вісім циклів протягом року, а у випадку множинних ампутацій кінцівок – до 26 циклів протягом року.

Амбулаторна реабілітація крім основних послуг також передбачає можливість самостійної терапії (фізична, ерготерапія, терапія мови та мовлення) з не менш як 10 реабілітаційними сесіями.

Відновленням функціональних можливостей займаються фахівці з реабілітації у сфері охорони здоров'я: лікарі фізичної та реабілітаційної медицини, фізичні терапевти, ерготерапевти, терапевти мови й мовлення, протезисти-ортезисти, психотерапевти та ін.

Безоплатні послуги:

- огляд та консультація лікаря;
- індивідуальний реабілітаційний план та програма терапії;
- призначення лікування;
- **в умовах стаціонару** – надання реабілітаційної допомоги високого обсягу (три та більше годин) пацієнтам які потребують реабілітації, упродовж післягострого періоду;
- нейрореабілітація, ортопедична, кардіо-респіраторна реабілітація та інші;
- інструментальні обстеження (УЗД, зокрема, із проведенням доплерографії, електрофізіологічні дослідження (електронеуроміографія), рентген, МРТ тощо);
- лабораторні дослідження (розгорнутий клінічний аналіз крові, глюкоза в цільній крові або сироватці крові; біохімічний аналіз крові (загальний білок, креатинін, сечовина, С-реактивний білок тощо) та інші лабораторні дослідження);
- знеболення на всіх етапах діагностики та лікування;
- **в умовах стаціонару** – забезпечення ліками з Національного переліку, централізованих закупівель МОЗ та коштом інших бюджетних програм та харчуванням (за потреби – харчовими продуктами для спеціальних медичних цілей);
- психологічна допомога;
- оформлення довідок, формування медичних висновків про тимчасову непрацездатність, про необхідність забезпечення допоміжними засобами реабілітації та направлень на медико-соціальну експертну комісію та/або лікарсько-консультативну комісію.

Для реабілітаційної допомоги в умовах стаціонару:

- потрібно мати направлення від лікаря-спеціаліста, у тому числі фізичної та реабілітаційної медицини,
- або бути переведеним з іншого закладу чи клінічного підрозділу лікарні.

Для реабілітації в амбулаторних умовах:

- потрібно мати направлення або від сімейного лікаря, з яким укладено декларацію, або від іншого лікаря (в тому числі лікаря фізичної та реабілітаційної медицини).

Реабілітаційна монопослуга

Монопослуга – це послуга в реабілітації, коли пацієнт отримує необхідну допомогу від одного виду терапії, яку надає відповідний фахівець – фізичний терапевт, ерготерапет, терапевт мови та мовлення.

Такий формат реабілітації забезпечує пацієнтам, які потребують відновлення здоров'я після хвороб, травм або операцій, доступ до реабілітаційних послуг у найзручніших умовах.

Направлення на реабілітацію здійснює лікар фізичної та реабілітаційної медицини, лікар первинної медичної допомоги або мультидисциплінарна реабілітаційна команда.

Цю послугу ви можете отримати в післягострому чи довготривалому реабілітаційних періодах на первинному рівні медичної допомоги, в амбулаторних умовах, а також вдома або в громаді, де проживаєте.

Обсяг допомоги визначається відповідно до індивідуального реабілітаційного плану, який базується на функціональному стані пацієнта.

Монопослуга є особливо важливою для ветеранів, які потребують відновлення після бойових травм.

За реабілітаційну монопослугу сплачує НСЗУ в рамках пакету “Реабілітаційна допомога дорослим і дітям в амбулаторних умовах”. Для пацієнтів вона є повністю безоплатною.

Знайти заклади, які надають послуги реабілітації можна на сайті НСЗУ

 edata.e-health.gov.ua

Скористайтеся розділом Е-даних “Укладені договори про медичне обслуговування”, У вкладці “Деталізація інформації про укладені договори” зліва сторінки виберіть область/ громаду, а у фільтрі “Пакет послуг” - № 53 “Реабілітаційна допомога дорослим і дітям в умовах стаціонару” та № 54 “Реабілітаційна допомога дорослим і дітям в амбулаторних умовах”.

Такі заклади застосовують виключно доказові методи реабілітації – тобто, з доведеною ефективністю та доцільністю.

ментальнездоров'я

доступніліки

ПТСР

По яку медичну допомогу ви можете звернутися?

▾ Психологічна допомога

Звернутися по психологічну допомогу варто:

- якщо у вас трапляються нав'язливі спогади або думки, яких ви не можете позбутися, неприємні та страшні сни;
- є стійке відчуття постійної загрози, панічні напади й бажання уникати окремих місць, людей та ситуацій;
- маєте постійно знижений настрій, безсоння, відчуття втоми, яке не відповідає рівню навантаження;
- втратили інтерес до того, що оточує, та/або відчуття задоволення від того, що його приносило.

Ваша служба була пов'язана з постійним стресом.

Поранення (своє чи побратимів/ посестер), побачена смерть, ворожий вогонь або ж пережитий полон безперечно можуть впливати на ваш стан.

У разі, якщо у вас була черепно-мозкова травма, обов'язково скажіть про це вашому лікарю.

Такі види травм значно збільшують ймовірність потреби психологічної допомоги.

Консультації та лікування

Надання окремих послуг з питань психічного здоров'я ви можете отримати у свого сімейного лікаря. Лікарі первинної медичної допомоги пройшли спеціальне навчання у сфері ментального здоров'я.

Зауважте, лікар первинної медичної допомоги не є психологом/психотерапевтом/психіатром, а фахівці з психічного здоров'я не є сімейними лікарями. Тобто вони не є взаємозамінними.

Ваш сімейний лікар може допомогти з питаннями психічного здоров'я, зокрема:

- за вашою згодою провести скринінг на психічні та неврологічні розлади, а також розлади, пов'язані з вживанням психоактивних речовин;
- надати екстрену допомогу при гострій стресовій реакції;
- підтримати у складних життєвих ситуаціях, щоб запобігти погіршенню психо-емоційного стану;
- вести пацієнтів із розладами, пов'язаними з вживанням психоактивних речовин, застосовуючи лікування та психологічну підтримку;
- допомогти розібратися, як зберегти психічне здоров'я та емоційний добробут.

Сімейний лікар на різних етапах процесу може скерувати вас до лікаря-психіатра, психолога чи психотерапевта для більш докладної діагностики та встановлення діагнозу, а також для отримання рекомендацій щодо лікування.

Після встановлення діагнозу лікар:

- складає план лікування і вносить його до електронної системи охорони здоров'я;
- за потреби, психіатр/інший лікар-фахівець може направити на безоплатне стаціонарне лікування.

Психосоціальна та психіатрична допомога

Ветерани та їхні сім'ї можуть отримати безкоштовну психосоціальну та психіатричну допомогу в Центрах ментального здоров'я або через мобільні мультидисциплінарні команди, які приїдуть до вас.

Які послуги доступні:

- психосоціальна підтримка та консультації щодо психічного здоров'я;
- амбулаторна психіатрична допомога та виїзд мультидисциплінарної команди додому;
- індивідуальний план відновлення та допомога у його виконанні;
- невідкладна допомога у критичних станах;
- оцінка загального здоров'я та направлення до профільних спеціалістів;
- підтримка сімей ветеранів: навчання технікам самодопомоги, психоосвіта;
- соціальна адаптація, допомога з працевлаштуванням;
- телемедичні консультації;
- захист прав пацієнтів та безбар'єрний доступ до допомоги.

Важливо: допомога надається відповідно до медичних потреб та діючих стандартів.

Отримати послугу можна:

- за самозверненням;
- за направленням сімейного лікаря;
- за направленням лікуючого лікаря.

Дізнатися про найближчий Центр ментального здоров'я або про мобільні мультидисциплінарні команди можна через вашого сімейного лікаря чи місцевий заклад охорони здоров'я, або зателефонувавши до **НСЗУ за номером 16-77**.

Які ліки є доступними?

За програмою “Доступні ліки” передбачені ліки для пацієнтів з розладами психіки, поведінки, а також з епілепсією. Це ліки при посттравматичному стресовому розладі (ПТСР), депресії, невротичних розладах, шизофренії, епілепсії та ін.

За електронним рецептом ліки можна отримати безоплатно або з невеликою доплатою.

Перший рецепт на ці ліки виписує психіатр, а подальші рецепти можна отримувати у сімейного лікаря.

Зауважте, що ліки не є першою лінією допомоги при ПТСР, але вони можуть бути потрібні на одному з етапів.

У плані лікування зазначається діагноз, призначені препарати та їхнє дозування.

Тож “Доступні ліки” можуть бути призначені на підставі плану лікування.

З рецептом пацієнт може звернутися до будь-якої аптеки, яка має відповідний договір з НСЗУ. Ви можете її розпізнати за наліпкою “Доступні ліки”.

Детальні умови отримання ліків та їхній перелік – за посиланням:

 edata.e-health.gov.ua

Стаціонарне лікування

Психіатричну допомогу в стаціонарі надають спеціалізовані заклади. У медичних закладах, який мають договір з НСЗУ на пакет “Стаціонарна психіатрична допомога”, надаються **такі безоплатні послуги:**

- психіатричний огляд, консультації та необхідні лабораторні й інструментальні дослідження;
- лікування та знеболення на всіх етапах, забезпечення необхідними ліками, медичними виробами та матеріалами;
- направлення на спеціалізоване лікування в інші медзаклади за потреби;
- формування індивідуального плану лікування, супроводу та реабілітації разом із пацієнтом або його представником;
- переведення на подальший психіатричний супровід в амбулаторних умовах, за місцем перебування або до сімейного лікаря;
- забезпечення харчування під час перебування в стаціонарі.

Як отримати спеціалізовану психіатричну допомогу?

Необхідно звернутися до психіатра, який направить до закладу, що надає стаціонарну психіатричну допомогу.

Нагадуємо, що до психіатра можна звернутися самостійно або за направленням від сімейного лікаря.

Якщо ви вже отримували стаціонарну психіатричну допомогу, але змінили місце проживання, – можна продовжити лікуватися в медзакладі іншого регіону. Направлення для цього не потрібно.

Знайти необхідного спеціаліста та найближчий до вас медичний заклад, що має договір із НСЗУ на надання відповідних послуг, можна:

- на інтерактивній мапі “Надавачі медичної допомоги за напрямом “Психологічна та психіатрична допомога”” на сайті НСЗУ:

edata.e-health.gov.ua

- зателефонувавши до контакт-центру НСЗУ – 16-77.

Психологічна допомога під час реабілітації після поранення

Під час реабілітації вам має допомагати психолог із мультидисциплінарної команди з реабілітації. Є окремі заклади, де можна отримати психологічну реабілітацію в разі такої потреби.

Важливо пам'ятати: звернення по психічну допомогу – це не слабкість, а прояв сили та відповідальності за своє здоров'я!

Куди скаржитись у випадку порушень, які з вами трапилися під час взаємодії з лікарями:

- керівництву лікарні/поліклініки;
- до контакт-центру НСЗУ за номером 16-77.

гостротазору

здоровязору

діагностикаочей

По яку медичну допомогу ви можете звернутися?

▾ Порушення або втрата зору

Участь у бойових діях може негативно вплинути на здоров'я ваших очей та зору через поганий сон, стрес, вплив випаровувань хімічних речовин та диму тощо.

Погіршення зору може відбутися не відразу, особливо якщо був досвід травм та поранень, а також близьких вибухів.

Все це може призводити до розвитку глаукоми (затуманення зору та звуження поля зору), катаракти (затемнення та помутніння очного кришталіка), синдрому сухого ока, ретинопатії (ушкодження судин сітківки), кератиту (запалення рогівки).

Якщо ви відчуваєте щось із перелічених симптомів, якомога швидше зверніться до свого сімейного лікаря.

Сімейний лікар:

- виміряє гостроту зору;
- проведе офтальмоскопію – це дослідження допоможе з'ясувати, чи є відшарування сітківки, внутрішньоочні пухлини чи інші патології – за необхідності направить до офтальмолога.

В офтальмолога гарантовані такі безоплатні послуги:

- консультація, діагностика, огляд;
- лікування станів, пов'язаних із захворюваннями очей, зору і додаткового апарата;
- послуги, пов'язані з втручаннями на оці;
- навчання пацієнта з метою покращення його знань, усвідомлення та розуміння своєї хвороби;
- надання рекомендацій із запобігання розвитку ускладнень.

Отримати безоплатну консультацію цього спеціаліста можна за е-направленням від лікаря ПМД в будь-якому закладі, який має договір із НСЗУ на пакет “Профілактика, діагностика, спостереження та лікування в амбулаторних умовах”.

Лікування травм та хвороб очей

Ветерани мають право безоплатно отримати хірургічні послуги у рамках Програми медичних гарантій. Нижче наведено перелік хірургічних втручань та інших видів допомоги, що надаються у стаціонарних та амбулаторних умовах для лікування травм та захворювань очей.

Стаціонарна медична допомога/Хірургічні операції:

- Операції, пов'язані з проникаючою травмою ока, включаючи кератопластику та трансплантацію рогівки;
- Енуклеації і операції на очниці, у тому числі встановлення штучного орбітального імпланту;
- Операції на сітківці;
- Операції на рогівці, склері та кон'юнктиві;
- Дакріоцисториностомія;
- Операції на повіках;
- Операції на слізному апараті;
- Хірургічне лікування глаукоми та комплексні операції для лікування катаракти;
- Операції на кришталіку, включаючи встановлення штучного кришталіка;
- Інші операції на оці.

Стаціонарна допомога без хірургічного втручання:

- Лікування гострих та генералізованих інфекцій ока;
- Лікування неврологічних та судинних захворювань ока;
- Лікування гіфеми та травм ока, які не потребують хірургічного втручання;
- Лікування інших захворювань ока.

Амбулаторна медична допомога/Хірургічні операції, які проводяться в умовах стаціонару одного дня, зокрема:

- Операції на рогівці, склері, кон'юнктиві;
- Хірургічне лікування глаукоми та катаракти;
- Операції на слізному апараті;
- Операції на кришталіку та ін.

Усі ці медичні послуги надаються безоплатно у закладах охорони здоров'я, які уклали договори з НСЗУ на надання хірургічної допомоги в умовах стаціонару або в умовах стаціонару одного дня.

Отримати послуги можна за направленням лікаря. В екстрених випадках медична допомога надається без направлення.

Куди скаржитись у випадку порушень, які з вами трапилися під час взаємодії з лікарями:

- керівництву лікарні/поліклініки;
- до контакт-центру НСЗУ за номером 16-77.

лікуваннясерця

серцевосудиннізахворювання

ЕКГ

По яку медичну допомогу ви можете звернутися?

↳ Захворювання серцево-судинної системи

Військова служба та бойові дії є стресовими середовищами – вони вимагають надзвичайної витривалості, які призводять до збільшення ризику серцево-судинних захворювань.

Коли варто звернутися до лікаря:

- підвищується артеріальний тиск;
- з'являється біль в грудній клітці, особливо під час фізичного навантаження;
- задишка та відчуття нестачі повітря при ходьбі навіть на невеликій дистанції.

За електронним направленням від сімейного лікаря ви можете безоплатно отримати:

- консультування, діагностику, оцінювання, спостереження, лікування хвороб серця, серцевої недостатності, гіпертензії, хвороби серцевих клапанів, хвороби коронарних судин, проблем з серцевою електрофізіологією;
- консультування після проведення інструментальних досліджень та досліджень з візуалізації (УЗД, МРТ, КТ-ангіограми коронарних судин);
- проведення оперативних втручань на клапанах серця, встановлення штучних трансплантантів коронарних судин тощо.

Які ліки є доступними?

Програма “Доступні ліки” передбачає, що пацієнти із серцево-судинними захворюваннями можуть отримувати лікарські засоби **безоплатно або з мінімальною доплатою**, в тому числі комбіновані препарати.

Щоб отримати ліки за програмою реімбурсації “Доступні ліки”, потрібно:

1. Звернутися до лікаря первинної медичної допомоги, з яким маєте укладену декларацію.
2. Лікар випише електронний або паперовий рецепт на основі обстежень та діагнозу. В рецепті лікар вкаже міжнародну непатентовану назву препарату (МНН).
3. З рецептом можна звернутися в будь-яку аптеку, незалежно від місця реєстрації. Головна умова – наявність договору з НСЗУ. Впізнати таку аптеку можна за наліпкою “Доступні ліки”.
4. Покажіть рецепт працівнику аптеки. Аптека запропонує наявні препарати, які містять потрібну діючу речовину. А також повідомить, який препарат повністю безоплатний, а за який потрібно доплатити. Вартість ліків аптеці відшкодує НСЗУ.
5. Аптека запропонує наявні препарати з діючими речовинами, вказаними в рецепті та які входять в програму “Доступні ліки”.
6. Оберіть із запропонованих назв ліків препарат з доплатою або без.

Пам’ятайте: термін дії рецепту становить 30 днів з дати виписування.

Знайти найближчу аптеку з договором із НСЗУ можна:

- через дашборд на сайті НСЗУ.
В меню зліва оберіть ваш населений пункт та потрібний напрямок програми реімбурсації.
- у контакт-центрі НСЗУ за номером 16-77.
- через чат-бот “Спитай Гриця”

t.me/SpytaiGrytsia_bot

edata.e-health.gov.ua

Лікування у разі інсульту та інфаркту

Медична допомога при інсульті передбачає негайну діагностику, лікування та реабілітацію пацієнтів у гострому періоді, щоб мінімізувати наслідки ураження мозку. Важливий акцент робиться на швидкому встановленні діагнозу та терміновому початку терапії, а також – реабілітації в гострому періоді.

Зокрема, безплатно надаються такі послуги:

- **Первинний огляд і термінова діагностика**
Лікар проводить швидку оцінку стану пацієнта, невідкладні клінічні та лабораторні дослідження (аналіз крові, рівень глюкози, коагулограма) для виключення інших патологій.
- **Екстрена візуалізація головного мозку.**
Термінове проведення комп'ютерної (КТ) або магнітно-резонансної томографії (МРТ) для визначення типу інсульту (ішемічний чи геморагічний), розташування ураження та його масштабів.
- **Тромболітична терапія** (для ішемічного інсульту) – застосування внутрішньовенних препаратів для швидкого розчинення тромбу у перші години після появи симптомів.
- **Ендоваскулярне лікування** – проведення тромбектомії (видалення тромбу з судини) за допомогою катетеризації для відновлення кровотоку у великих судинах мозку.
- **Хірургічне втручання** (при геморагічному інсульті) – оперативне видалення гематоми або усунення крововиливу у разі необхідності.
- **Медикаментозна терапія** – використання антикоагулянтів, нейропротекторів, препаратів для контролю артеріального тиску та попередження повторних інсультів.
- **Безперервний моніторинг стану пацієнта.**
Постійне відстеження рівня кисню, артеріального тиску, серцевого ритму та неврологічного статусу для коригування лікування.

- **Анестезіологічне забезпечення та знеболення** – застосування необхідних засобів для полегшення стану пацієнта на всіх етапах лікування.
- **Цілодобова інтенсивна терапія** – догляд у відділенні реанімації або інтенсивної терапії для стабілізації пацієнта.
- **Рання реабілітація** – відновлювальні заходи ще в гострому періоді: фізіотерапія, ерготерапія, логопедична допомога, психологічна підтримка.
- **Безбар'єрність та доступність.** Створення умов для осіб з інвалідністю, зручний доступ до послуг, використання телемедицини.
- **Консультації спеціалістів** – залучення неврологів, кардіологів, реаніматологів, нейрохірургів, а також можливість телемедичних консультацій.
- **Медикаментозне забезпечення.** Надання всіх необхідних препаратів, зокрема тромболітичних засобів, що централізовано постачаються МОЗ.
- **Харчування в умовах стаціонару.** Забезпечення дієтичного харчування відповідно до стану пацієнта та медичних показань.

Як отримати послугу?

Медична допомога при інсульті надається виключно у стаціонарних умовах за таких підстав:

- доставлення пацієнта бригадою екстреної медичної допомоги;
- переведення з іншого медичного закладу;
- самозвернення пацієнта у невідкладному стані при перших симптомах інсульту (раптова слабкість, порушення мовлення, оніміння кінцівок, втрата координації тощо).

Інсульт є критичним станом, що потребує негайного втручання. Чим швидше надана допомога, тим вищі шанси пацієнта на виживання та збереження життєвих функцій. Безоплатне лікування, сучасні методи діагностики та реабілітація в гострому періоді допомагають пацієнтам уникнути важких наслідків.

Медична допомога при гострому інфаркті міокарда передбачає надання невідкладної та комплексної стаціонарної допомоги для пацієнтів, зокрема ветеранів.

Лікування включає:

- **Первинний огляд** – лікар оцінює загальний стан пацієнта, проводить необхідні обстеження та визначає подальшу тактику лікування.
- **Діагностика** – проведення лабораторних аналізів (клінічний аналіз крові, визначення групи крові, біохімічний аналіз крові, коагуляційні тести, визначення рівня глюкози) та інструментальних досліджень (ЕКГ, ангіографія, ехокардіографія, рентгенологічні дослідження тощо).
- **Моніторинг стану пацієнта** – постійне спостереження за життєво важливими показниками відповідно до медичних стандартів.
- **Екстрені втручання** – катетеризація коронарних артерій, відновлення кровотоку уражених судин, стентування (за необхідності).
- **Медикаментозне забезпечення** – надання необхідних лікарських засобів, у тому числі рентгенконтрастних препаратів, медичних виробів для коронарографії, ангіопластики та стентування, що закуповуються централізовано МОЗ.
- **Знеболення та анестезія** на всіх етапах діагностики та лікування.
- **Консультації спеціалістів** – можливість консультацій з лікарями інших спеціальностей, включно з телемедичними консультаціями.
- **Інтенсивна терапія та догляд** – стаціонарне лікування в палатах або у відділенні інтенсивної терапії з цілодобовим медичним наглядом та сестринським доглядом.
- **Забезпечення препаратами крові** – можливість отримання необхідних компонентів крові у цілодобовому режимі.
- **Реабілітація** – надання послуг із реабілітації в гострому періоді для покращення стану пацієнта та запобігання ускладненням.
- **Безбар'єрність та інклюзія** – забезпечення комфортних умов лікування для осіб з інвалідністю, можливість використання телемедичних засобів.
- **Харчування** – пацієнтам надається збалансоване харчування відповідно до медичних потреб.

Як отримати послугу?

Медична допомога надається в умовах стаціонару на основі таких підстав:

- доставлення бригадою екстреної медичної допомоги;
- переведення з іншого закладу охорони здоров'я;
- самозвернення у невідкладному стані за наявності відповідних діагнозів (гострий або повторний інфаркт міокарда).

Реабілітація після інфаркту чи інсульту

Пацієнти після інсульту чи інфаркту можуть потребувати реабілітації, яка має розпочатися якомога раніше – ще в гострому періоді, одночасно з наданням медичної допомоги.

Реабілітація після інсульту – надзвичайно складний та довготривалий процес.

Його ефективність, інтенсивність і тривалість залежать від цілого ряду факторів.

Завдяки нейрореабілітації після перенесеного інсульту можливе значне відновлення втрачених навичок і функцій.

На перших етапах, зокрема, застосовуються:

- зміна положення тулуба пацієнта;
- фізичні вправи, інтенсивність яких визначається фахівцями з реабілітації;
- вправи для відновлення функції м'язів обличчя тощо.

Кардіореабілітація є важливим елементом у лікуванні та запобіганні серцево-судинних захворювань і допомагає пацієнтам повернутися до активного та здорового життя після інфаркту міокарда.

Послуги з відновлення в амбулаторних умовах надають мультидисциплінарні реабілітаційні команди у складі фізичних терапевтів, ерготерапевтів, логопедів (терапевтів мови та мовлення) та ін. Тривалість амбулаторного відновлення має бути не меншою за 14 днів, що включає реабілітацію високого обсягу не менше однієї годин на добу.

Направлення для амбулаторної реабілітації видає сімейний лікар первинної ланки або лікуючий лікар.

У післягострому періоді, в залежності від результатів оцінювання пацієнта за спеціальними шкалами та визначення стану когнітивних функцій, приймається рішення щодо скерування його до подальшої реабілітації у стаціонарних умовах.

Для реабілітації в умовах стаціонару необхідне направлення лікуючого лікаря. Також послуга доступна в разі переведення з одного медичного закладу чи клінічного підрозділу до іншого.

Безоплатні послуги під час нейрореабілітації або кардіо-респіраторної реабілітації в стаціонарних умовах:

- Реабілітаційне обстеження лікарем фізичної та реабілітаційної медицини, іншими фахівцями.
- Складання індивідуального реабілітаційного плану та програми реабілітаційної терапії.
- Надання реабілітаційної допомоги високого обсягу (три та більше годин реабілітації на добу) упродовж післягострого та довготривалого реабілітаційних періодів відповідно до складеного індивідуального реабілітаційного плану.
- Моніторинг клінічного стану і коригування реабілітаційного плану за потреби
- Лабораторні та інструментальні обстеження (розгорнутий клінічний аналіз крові, глюкоза в цільній крові або сироватці крові, ЕКГ, УЗД, електронейроміографія тощо).
- Консультації інших лікарів.
- Надання реабілітаційної допомоги одночасно за кількома напрямками.
- Цілодобовий медсестринський догляд.
- Психологічна допомога.
- Своєчасне знеболення на всіх етапах реабілітації.
- Лікарські засоби з Національного переліку основних лікарських засобів, медичних виробів та витратних матеріалів відповідно до галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я.
- Харчування в стаціонарних умовах.

Стаціонарне відновлення, якщо йдеться про послуги за одним напрямом, має тривати щонайменше 14 календарних днів, за двома та більше – понад 21 календарний день, що включає щонайменше 3 години інтенсивних занять на добу.

Ви можете самостійно обрати медзаклад, який має договір з НСЗУ на відповідні послуги.

Скористайтеся розділом Е-даних “Укладені договори про медичне обслуговування”.

У вкладці “Деталізація інформації про укладені договори” зліва сторінки виберіть область/громаду. а у фільтрі “Пакет послуг” - № 53 “Реабілітаційна допомога дорослим і дітям в умовах стаціонару” та № 54 “Реабілітаційна допомога дорослим і дітям в амбулаторних умовах”.

 edata.e-health.gov.ua

Такі заклади застосовують виключно доказові методи реабілітації – тобто з доведеною ефективністю та доцільністю.

інфекційні захворювання

тест на ВІЛ

гепатологія

По яку медичну допомогу ви можете звернутися?

▾ ВІЛ, гепатити та інші інфекційні захворювання

Перебування в екстремальних та загрозованих для здоров'я умовах, контакт з кров'ю чи іншими біологічними рідинами людини є факторами ризику для інфікування вірусним гепатитом, ВІЛ. **Важливо звертатись до лікаря для проходження профілактичних обстежень та раннього виявлення хвороби, якщо зараження відбулось.**

Сімейний лікар зробить швидкі тести на ВІЛ та вірусний гепатит В та С, призначить інші обстеження чи консультацію лікаря-інфекціоніста за необхідності. Консультація спеціаліста та додаткові обстеження є безоплатними у закладах, які мають договір з НСЗУ.

Важливо пам'ятати, що ВІЛ-інфекція наразі не розглядається як смертельна хвороба. Це хронічне невиліковне захворювання. Завдяки регулярному прийому ліків можна припинити руйнування імунної системи, пригнітити вірус та призупинити прогресування хвороби, отже – жити повноцінним життям, мати постійне статеве життя, народжувати дітей з мінімальним ризиком передачі інфекції.

ВІЛ

Діагностика, лікування та супровід осіб із ВІЛ та підозрою на ВІЛ здійснюється за направленням лікаря з надання ПМД, з яким укладена декларація, або лікуючого лікаря, або за самозверненням.

Схема лікування ВІЛ-інфекції, антиретровірусна терапія (препарати для лікування ВІЛ) є безоплатною для пацієнта та призначається лікарем-інфекціоністом.

З підозрою на ВІЛ безоплатними є такі амбулаторні послуги:

- тестування на ВІЛ та після тестове консультування необхідні лабораторні дослідження;
- аналізи крові, сечі, кількість CD4, визначення навантаження ВІЛ у плазмі крові, обстеження на інфекції, що передаються статевим шляхом, інші дослідження;
- медичний нагляд, призначення анти-ретровірусної терапії, видача препаратів, моніторинг побічних реакцій;
- консультування членів сім'ї пацієнтів щодо профілактики, питань планування сім'ї;
- профілактика передачі ВІЛ від матері до дитини;
- проведення медикаментозної постконтактної профілактики особам, які не пізніше 72 год. звернулися до лікаря.

Гепатит С

В Україні централізовано за кошти державного бюджету за програмами Міністерства охорони здоров'я закуповуються лікарські засоби для лікування вірусного гепатиту С, тому після консультації з лікарем-інфекціоністом та сформованого плану лікування можна розпочати лікування безоплатно.

За окремими програмами є також можливість отримувати ліки для лікування хронічного гепатиту В. Наразі можна повністю вилікуватись від гепатиту С, який не перейшов в хронічну стадію, але неможливо повністю вилікуватись від гепатиту В.

Лікування гепатиту В проводиться з використанням протівірусних препаратів, але їхня основна дія спрямована на уповільнення процесів, що призводять до цирозу печінки та зниження ризиків захворювання на рак.

У разі виявлення вірусних гепатитів ви маєте звернутись на консультацію до лікаря-інфекціоніста, пройти додаткові обстеження у закладі, який підписав з НСЗУ договір на амбулаторну допомогу.

Зверніть увагу, є можливість захистити себе від зараження гепатитом В шляхом вакцинування. Це можна зробити в будь-якому віці, якщо ви не впевнені, чи отримували таку вакцину раніше.

Якщо потрібне лікування у стаціонарі, за направленням отримати його можна безоплатно у тих закладах, які мають договір з НСЗУ на стаціонарну медичну допомогу.

Куди скаржитись у випадку порушень, які з вами трапилися під час взаємодії з лікарями:

- керівництву лікарні/поліклініки;
- до контакт-центру НСЗУ за номером 16-77.

наслідки травм

запальні захворювання ЦНС

неврологічна допомога

По яку медичну допомогу ви можете звернутися?

↳ Запальні хвороби центральної нервової системи

Щоб потрапити на консультацію до невропатолога, невролога або нейрохірурга в рамках амбулаторного пакета, потрібно отримати **електронне направлення від сімейного лікаря**.

Безоплатно послуги надаються в закладах, які законтрактовані з НСЗУ на амбулаторну допомогу і мають у штаті відповідного фахівця.

Безоплатні послуги включають:

- діагностика та лікування пацієнтів з розладами будь-якої частини нервової системи, зокрема мозку, хребта, спинного мозку, периферичних нервів та екстракраніальної цереброваскулярної системи;
- до- та післяхірургічне консультування;
- консультування, діагностика, оцінювання, лікування розладів нервової системи, зокрема деменції, інсульту/транзиторної ішемічної атаки, рухових розладів, розсіяного склерозу, периферичної нейропатії, епілепсії, а також нейроонкологічних станів;
- навчання пацієнтів з метою покращення знань, усвідомлення та розуміння своєї хвороби, а також надання рекомендацій із запобігання розвитку ускладнень.

Невропатолог/невролог/нейрохірург за результатами огляду може призначити додаткові обстеження, такі як УЗД, електроенцефалографія, рентгенографія та інші.

Виконання лікувальних процедур або малих хірургічних втручань, проведення досліджень та обстежень ветерана/ветеранки проводиться в амбулаторних умовах, а також можливе лікування в умовах денного стаціонару.

Також, маючи направлення, пацієнт за необхідності отримає безоплатно медичну допомогу або реабілітацію у стаціонарних умовах.

Якщо пацієнт звертається або його привозить швидка до медзакладу у невідкладному стані, лікарі надають допомогу без направлення. Наявність електронного направлення або декларації з лікарем первинної ланки в такому випадку не має значення. Але потрібно враховувати, що після гострого стану пацієнт потребуватиме постійного медичного спостереження. Для цього потрібно обрати свого сімейного лікаря.

Які ліки є доступними?

За програмою “Доступні ліки” пацієнти з цереброваскулярними захворюваннями можуть отримати ліки безоплатно або з невеликою доплатою.

У лікаря, який надає первинну медичну допомогу, отримайте електронний рецепт на лікарський засіб з Переліку лікарських засобів, які підлягають реімбурсації за Програмою медичних гарантій.

З рецептом зверніться до будь-якої аптеки, яка має відповідний договір з НСЗУ. Ви можете її розпізнати за наліпкою “Доступні ліки”. Або **знайдіть аптеку на електронній карті** місць відпуску лікарських засобів за е-рецептом:

 edata.e-health.gov.ua

Детальні умови отримання ліків та їхній перелік – за посиланням:

 contracting.nszu.gov

Куди скаржитись у випадку порушень, які з вами трапилися під час взаємодії з лікарями:

- керівництву лікарні/поліклініки;
- до контакт-центру НСЗУ за номером 16-77.

наслідки травм

гастроентерологія

ШКТ

По яку медичну допомогу ви можете звернутися?

↳ Захворювання шлунково-кишкового тракту

Бойові дії є значним стресом, який впливає на шлунково-кишковий тракт. Під час служби часто є неможливими нормальний режим харчування, дотримання гігієни, доступ до свіжих овочів та фруктів, чистої води.

Симптоми, які можуть вказувати на проблему:

- біль у животі;
- нудота, блювання;
- здуття, метеоризм, діарея або закреп;
- біль при випорожненні.

Зверніть увагу на стан свого ШКТ, якщо мали в минулому травми черевної порожнини – її вплив може проявлятися чи посилюватися протягом усього вашого життя.

Ви можете отримати медичну допомогу та консультації спеціалістів, діагностику та лікування безоплатно за направленням сімейного лікаря або будь-якого іншого лікаря, який визначить потребу у необхідних заходах.

Безоплатні методи обстежень:

- лабораторні дослідження;
- ультразвукова діагностика (УЗД);
- ендоскопічні дослідження: гастроскопія, езофагодуоденоскопія, дуоденоскопія та колоноскопія.

Анестезія під час обстежень також оплачується державою та є безоплатною за необхідності її застосування.

Безоплатні послуги у випадку госпіталізації:

- лабораторні дослідження (зокрема: аналізи крові, рівень цукру, аналіз сечі, тестування на вірусні гепатити, дослідження спинномозкової рідини та інші);
- інструментальні обстеження (зокрема: ЕКГ, УЗД, КТ, МРТ, рентген та інші);
- хірургічні операції;
- знеболення на всіх етапах лікування;
- анестезія під час проведення операцій та обстежень;
- забезпечення ліками з Національного переліку основних лікарських засобів та закуплених через централізовані закупівлі МОЗ;
- послуги реабілітації.

Заклад зобов'язаний надати безоплатну медичну допомогу, якщо:

- є направлення сімейного лікаря або іншого лікаря, який бачить потребу у госпіталізації;
- ви потрапили до стаціонару з бригадою екстреної медичної допомоги;
- за умови самозвернення у невідкладному стані.

Геморой

Факторами ризику для розвитку геморою є тривале сидіння, важка фізична праця, нераціональне харчування.

Сімейний лікар зможе скерувати вас до лікаря-проктолога, хірурга чи гастроентеролога.

Симптоми: свербіж, печіння в ділянці ануса, відчуття стороннього тіла чи розпирання в ділянці прямої кишки, біль під час дефекації, наявність крові або слизу в калі.

Безоплатні обстеження:

- загальний аналіз крові, біохімічний аналіз крові;
- загальний аналіз сечі;
- коагулограма;
- гістологічне дослідження вузла;
- цитологічні дослідження біоматеріалу з поверхні гемороїдального вузла.

Безоплатна діагностика:

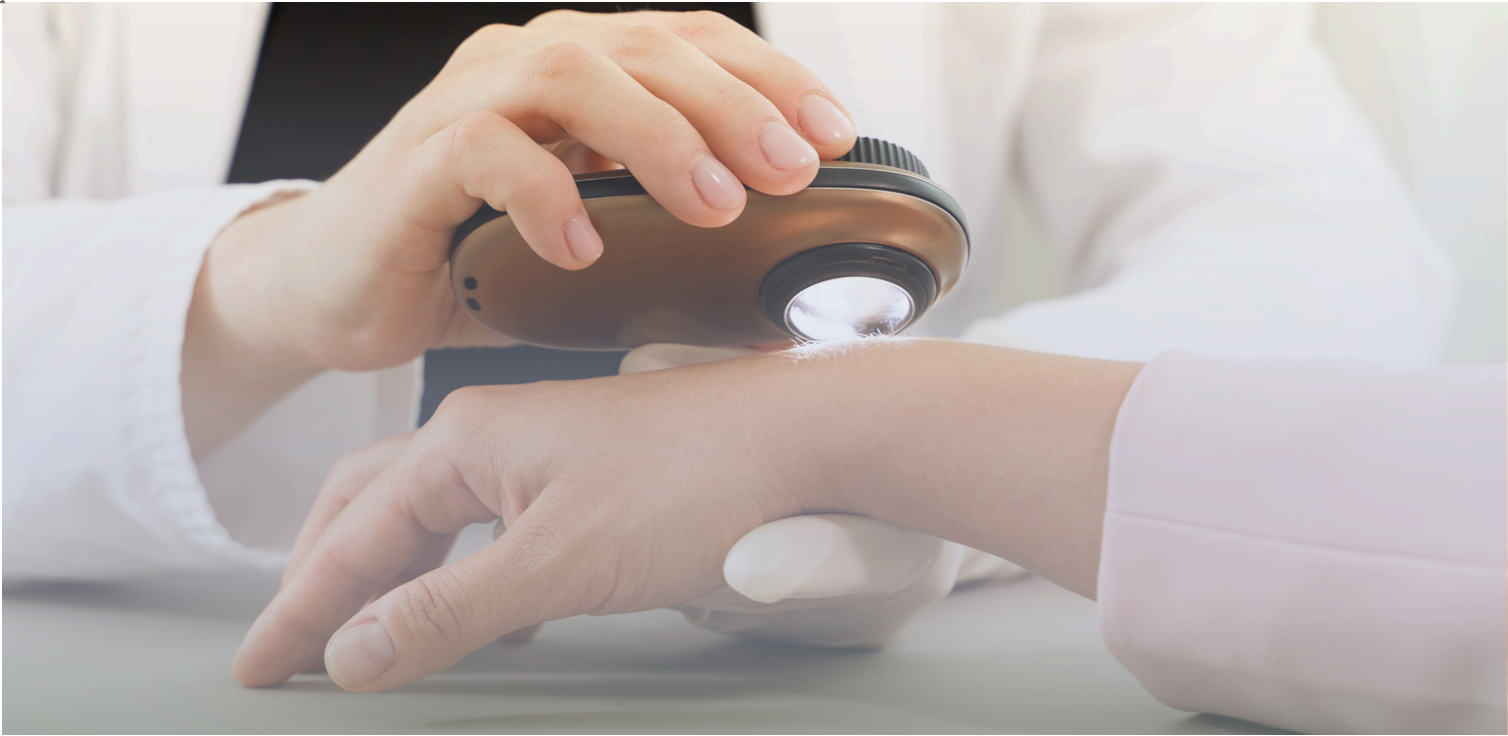
- ректороманоскопія;
- колоноскопія (ендоскопічний метод);
- рентгенологічне обстеження.

Направлення на безоплатні обстеження та діагностику видає сімейний лікар або інший лікар, який надає вам допомогу, в тому числі хірург та проктолог.

Куди скаржитись у випадку порушень, які з вами трапилися під час взаємодії з лікарями:

- керівництву лікарні/поліклініки;
- до контакт-центру НСЗУ за номером 16-77.

шкірні інфекції

запалення шкіри

інфіковані рани

По яку медичну допомогу ви можете звернутися?

▾ Інфекційні хвороби шкіри та підшкірної клітковини

Лікування інфекційних захворювань шкіри та доброякісних новоутворень шкіри для пацієнтів ветеранів і ветеранок безоплатне в рамках Програми медичних гарантій за наступними пакетами медичних послуг:

- Профілактика, діагностика, спостереження та лікування в амбулаторних умовах;
- Хірургічні операції дорослим та дітям в умовах стаціонару одного дня;
- Хірургічні операції дорослим та дітям в стаціонарних умовах.

У межах амбулаторного пакету за е-направленням від сімейного лікаря пацієнт може безоплатно отримати консультацію дерматолога, інфекціоніста або хірурга, яка включає оцінку, діагностику та лікування різних інфекційних захворювань.

Зокрема, безоплатно гарантовано проведення:

- медичного огляду та збір анамнезу;
- лабораторних досліджень (аналізи крові, сечі, випорожнень, мазки з ран або слизових оболонок, а також інші біологічні матеріали);
- інструментальних досліджень (рентгенографія, комп'ютерна томографія (КТ), магнітно-резонансна томографія (МРТ), ультразвукове дослідження, інші методи візуалізації, які допоможуть визначити поширення інфекції в організмі);
- генетичних досліджень (для ідентифікації конкретних генів або мутацій, пов'язаних з інфекційними захворюваннями);
- біопсії (взяття зразка тканини або рідини для лабораторного аналізу);
- комплексних аналізів крові;
- бактеріологічних досліджень (культури бактерій із крові, сечі, випорожнень, мокротиння або інших біологічних матеріалів);
- вірусологічних досліджень;
- грибкових досліджень (мазки зі шкіри, нігтів, мікроскопічні дослідження та інші методи);
- серологічних тестів;
- мікробіологічних тестів чутливості до антибіотиків (тест на визначення чутливості збудника до антибіотиків).

Конкретні лабораторні аналізи та дослідження залежатимуть від типу інфекції, симптомів пацієнта та клінічної ситуації. Лікар визначить необхідні тести та інтерпретує їх результати для правильної діагностики та лікування інфекційного захворювання.

Нескладні хірургічні втручання та знеболення

Хірургічні операції в умовах стаціонару одного дня та загальна анестезія є безоплатними, так само як і операції в амбулаторних умовах, які виконуються під місцевим знеболенням і не потребують тривалого спостереження.

У випадку ускладнень пацієнтів госпіталізують до стаціонару на необхідний термін – для цього не потрібне окреме направлення, пошук лікарні чи якісь інші додаткові дії з боку пацієнтів. Послугу хірургії одного дня надають лише ті медзаклади, які мають договір з НСЗУ на хірургічні операції дорослим і дітям в умовах стаціонару. Пацієнти, яких оперуватимуть у рамках пакета хірургії одного дня, в лікарні перебуватимуть в окремому відділенні/палаті хірургічного відділення.

Безоплатні медичні послуги, що входять до хірургічних пакетів:

- планова госпіталізація пацієнтів, які мають отримати обстеження згідно із запланованим хірургічним втручанням;
- огляд лікарем перед наданням медичної послуги;
- огляд анестезіолога та знеболення під час діагностики, процедур і самої операції;
- необхідні дослідження;
- проведення діагностичних, лікувально-діагностичних та хірургічних втручань/ процедур, здійснення яких неможливе в амбулаторних умовах і потребує спостереження протягом не більше 24 годин в умовах стаціонару, або вимагає лікування в умовах стаціонару;
- гістологічне або цитологічне дослідження;
- післяопераційний догляд і знеболення за потреби, рекомендації з відновлення
- ліки та медвироби з Нацпереліку та закуплені коштом різних програм;
- харчування в умовах стаціонару.

Куди скаржитись у випадку порушень, які з вами трапилися під час взаємодії з лікарями:

- керівництву лікарні/поліклініки;
- до контакт-центру НСЗУ за номером 16-77.

контузія

нейрореабілітація

ЧМТ

По яку медичну допомогу ви можете звернутися?

▾ Наслідки черепно-мозкової травми, «контузії» та порушення слуху

Через отримані травми під час бойових дій ветеранів можуть турбувати біль у голові та запаморочення, водночас може знижуватися чи зникати слух.

Зверніть увагу:

- чи виникають у вас складнощі з розумінням мовлення інших людей?
- чи легко ви чуєте, коли хтось наближається або зачиняє двері?

Надмірне звукове навантаження є серйозною загрозою для слухового здоров'я:

- може призвести до часткової або повної його втрати слуху;
- ускладнення можуть потребувати слухопротезування та реабілітації;
- навіть якщо ви не отримували поранень і травм, ви працювали у зоні постійного шуму.

Врахуйте:

- Безпечний поріг становить 85 дБ;
- Постріл з гвинтівки AR-15 або АК створює шум на рівні 165 дБ;
- Крім того, в умовах бойових дій часто виникають постійні вибухи, які зазвичай є гучнішими за шум стрілецької зброї.

Можливі симптоми наслідків черепно-мозкової травми:

- головний біль та запаморочення, погіршення координації, нудота, світлочутливість та звукова гіперчутливість;
- виникає роздратованість, агресія, порушується сон, зменшується активність;
- погіршується увага та концентрація, з'являється втрата пам'яті, виникають проблеми з розумінням чи мовленням.

Повідомте лікаря, якщо маєте досвід черепно-мозкової травми. Порушення слуху є одним з наслідків ЧМТ і може впливати на загальний психічний стан.

Безоплатно гарантовані такі послуги:

- первинний огляд та консультація сімейного лікаря;
- аудіологія (перевірка слуху, функціонування внутрішнього вуха, проведення загальних та спеціальних слухових скринінгових тестів);
- аудіометрія (перевірка гостроти слуху на різних частотах);
- тимпанометрія (імпедансометрія - метод діагностики слуху, що допомагає виявити місце і характер порушень слухової системи);
- отоакустична емісія (тест для виявлення дефектів сприйняття звукової інформації);
- лабораторні дослідження (аналізи крові та сечі, глюкоза, загальний холестерин тощо);
- призначення лікування знеболення на всіх етапах діагностики та лікування
- в умовах стаціонару – забезпечення ліками з Національного переліку, централізованих закупівель МОЗ та коштом інших бюджетних програм;
- харчування під час лікування в стаціонарі.

Безплатні послуги у випадку госпіталізації:

- лабораторні дослідження (зокрема: аналізи крові, рівень цукру, аналіз сечі, тестування на вірусні гепатити, дослідження спинномозкової рідини та інші);
- інструментальні обстеження (зокрема: ЕКГ, УЗД, КТ, МРТ, рентген та інші);
- хірургічні операції;
- знеболення на всіх етапах лікування;
- анестезія під час проведення операцій та обстежень;
- забезпечення ліками з Національного переліку основних лікарських засобів та закуплених через централізовані закупівлі МОЗ;
- послуги реабілітації.

Реабілітація

Для реабілітації необхідне направлення від сімейного лікаря або вузького фахівця.

Пацієнти можуть отримати безоплатно такі послуги:

- реабілітаційне обстеження;
- індивідуальний реабілітаційний план та програма терапії;
- нейрореабілітація, ортопедична, кардіо-респіраторна реабілітація та інші;
- знеболення у стаціонарі;
- психологічна допомога.

Відновленням функціональних можливостей займаються фахівці у складі мультидисциплінарної реабілітаційної команди: лікарі фізичної та реабілітаційної медицини, фізичні терапевти, ерготерапевти, терапевти мови й мовлення, психологи та психотерапевти та інші.

Соціальний працівник, який забезпечує взаємодію зі службами соціального захисту, має допомогти з організацією отримання допоміжних засобів реабілітації – наприклад, слухового апарату.

Куди скаржитись у випадку порушень, які з вами трапилися під час взаємодії з лікарями:

- керівництву лікарні/поліклініки;
- до контакт-центру НСЗУ за номером 16-77.

онкоскринінг

діагностика раку

біопсія

По яку медичну допомогу ви можете звернутися?

▾ Онкологічні захворювання та доброякісні утворення

Сімейний лікар – перший, хто може вчасно допомогти виявити онкозахворювання.

Лікар з надання первинної медичної допомоги може виписати направлення на необхідні лабораторні та інструментальні дослідження та на консультацію до профільного спеціаліста, зокрема, онколога чи хірурга.

Він випише направлення на безоплатні дослідження для раннього виявлення онкології:

- мамографія,
- цистоскопія,
- гістероскопія,
- бронхоскопія,
- колоноскопія,
- гастроскопія.

Проходити ці обстеження регулярно рекомендують пацієнтам після 45 років (мамографія, колоноскопія) та після 50 років (всі інші).

Безоплатна діагностика в амбулаторних і стаціонарних умовах:

- **лабораторні аналізи** (зокрема загальноклінічні, біохімічні, імунологічні, бактеріологічні тощо);
- **інструментальні дослідження:** УЗД, рентген-дослідження, ендоскопічні дослідження, сцинтиграфія, в тому числі МРТ і КТ, зокрема з внутрішньовенним контрастуванням та ін;
- дослідження з радіоізотопної медичної візуалізації та діагностики (позитронно-емісійної комп'ютерної томографії).

Зробити аналізи або обстеження можна в спеціалізованих онкозакладах або у багатопрофільних клінічних лікарнях, які мають договір з НСЗУ.

Якщо у ветерана діагностували онкологічне захворювання, він має право на безоплатне лікування.

Держава покриває всі найважливіші види медичної допомоги для пацієнтів із раком на кожному етапі лікування. **Для цього є три пакети послуг.**

- “Хіміотерапевтичне лікування та супровід пацієнтів з онкологічними захворюваннями у стаціонарних та амбулаторних умовах”
- “Радіологічне лікування та супровід пацієнтів з онкологічними захворюваннями у стаціонарних та амбулаторних умовах”
- “Лікування та супровід пацієнтів з гематологічними та онкогематологічними захворюваннями в стаціонарних та амбулаторних умовах”.

Важливо! Дані пакети медичних послуг включають усі необхідні обстеження та ліки при злоякісному новоутворенні, зокрема, знеболення.

Доплачувати ні за що не потрібно.

Для **проходження променевої або хіміотерапії** необхідне направлення лікуючого лікаря. На **лікування гематологічних захворювань** направити може також сімейний лікар. Пацієнт може лікуватися у будь-якому медичному закладі, який має договір із НСЗУ, незалежно від місця реєстрації або фактичного проживання.

Пацієнти з гематологічними та онкогематологічними захворюваннями

Мають право на лікування методом еферентної терапії (очищення організму від токсинів) або із застосуванням аферезу клітин крові, трансфузійну підтримку, інтенсивну терапію, кисневу підтримку і знеболення. Пацієнти, які потребують пересадки кісткового мозку, можуть бути направлені до закладів, які мають договір з НСЗУ за пакетом “Лікування дорослих та дітей методом трансплантації гемопоетичних стовбурових клітин” – операція з пересадки кісткового мозку в зазначених закладах є безоплатною.

Під час **радіологічного лікування** безоплатно гарантовано: променеви терапію, забезпечення медичними виробами для проведення радіотерапії та витратними матеріалами, супровідну медикаментозну терапію.

Якщо у медзакладі є лінійний прискорювач, гамманіж або кіберніж, проведення променевої терапії з цим обладнанням також включене в безоплатну допомогу.

Хіміотерапевтичне лікування є безоплатним незалежно від того, чи буде воно проведене в амбулаторних чи в стаціо-нарних умовах.

Хірургічне втручання – безоплатне і покривається спеціальним пакетом.

Безоплатна допомога включає анестезію, всі витратні матеріали, за необхідності – інтенсивну чи медикаментозну терапію тощо.

У пізньому періоді (в кінцевій стадії захворювання), з появою дезадаптуючих симптомів, пацієнти, які потребують паліативної допомоги, можуть отримати її за направленням лікаря. Паліативна медична допомога надається в стаціо-нарних умовах або мобільною командою за місцем проживання/перебування пацієнта.

Також паліативні пацієнти за програмою реімбурсації можуть отримати безоплатно або з незначною доплатою знеболювальні ліки.

Зокрема, до переліку включено шість препаратів морфіну в таблетках: чотири з них доступні безоплатно, два – з доплатою. А також – фентаніловий трансдермальний пластр. Для отримання цих препаратів необхідно звернутися до сімейного лікаря або лікуючого лікаря, який виписує електронний рецепт. Треба мати на увазі, що сімейний лікар (лікар ПМД) може виписати рецепт лише на підставі створеного в системі плану лікування лікарем-спеціалістом, який підбирає лікарський засіб для знеболення та дозування.

З рецептом зверніться до будь-якої аптеки, яка має відповідний договір з НСЗУ. Ви можете її розпізнати за наліпкою “Доступні ліки”. Або **знайдіть аптеку на електронній карті** місць відпуску лікарських засобів за е-рецептом:

edata.e-health.gov.ua

Детальні умови отримання ліків та їхній перелік – за посиланням:

contracting.nszu.gov

Додаткову інформацію щодо онкозахворювання можна отримати:

- від департаментів охорони здоров'я у вашому регіоні
- в чат-боті “На повні груди”, де можливо отримати загальну перевірену інформацію щодо онкологічного захворювання

moz.gov.ua

- на інформаційних стендах безпосередньо в лікарнях чи на сайті онкоцентру.

t.me/FullLungs_bot

Ремісія

Коли пацієнти з онкологією досягають ремісії, їхній супровід також безоплатний за Програмою медичних гарантій. Лікар може направити на реабілітацію в амбулаторних або стаціонарних умовах.

Ліки для лікування раку

Пацієнти з онкологією забезпечуються ліками із різних джерел надходження:

- лікарські засоби, які закуповує централізовано МОЗ;
- лікарські засоби коштом інших програм центрального та місцевого бюджетів;
- ліки з Національного переліку основних лікарських засобів і виробів медичного призначення, які заклад охорони здоров'я закуповує самостійно.

Перелік наявних ліків медзаклади мають публікувати на своїх сайтах та розміщувати на інформаційних стендах у приміщенні лікарні.

За розподіл ліків у регіонах відповідають обласні департаменти охорони здоров'я та ДОЗ Київської міської державної адміністрації.

Рекомендуємо дізнаватися у вашому лікувальному закладі про програми закупівель лікарських засобів для лікування онкозахворювання, а також додатково про інші програми регіонального чи місцевого рівня, які можуть існувати на рівні окремих територіальних громад чи областей.

Дізнатись більше про наявність ліків можна через сервіси:

- за допомогою **Telegram чат-боту** можна знайти інформацію про те, які ліки, медвироби та в якій кількості закупаються ДП “Медзакупівлі України”, який залишок конкретного препарату в лікарнях вашої області цього препарату. А також статус закупівельних процедур, запланований графік постачання в Україну та фактичні дати постачання у регіони, залишки кожного препарату тощо;

t.me/medpro_ukraine_bot

- на сайті “Є ліки”

eliky.in.ua

- на сайті “Ліки контроль”

likicontrol.com.ua

Доброякісні новоутворення

У разі виявлення доброякісних новоутворення ви можете отримати безоплатно різні види обстежень та лабораторних досліджень, оперативні втручання та лікування.

Безоплатно гарантовані медичні послуги за пакетами:

- профілактика, діагностика, спостереження та лікування в амбулаторних умовах;
- з раннього виявлення онкозахворювань (мамографія, гістероскопія, езофагогастродуоденоскопія, колоноскопія, цистоскопія, бронхоскопія);
- хіміотерапевтичне лікування;
- радіологічне лікування;
- стаціонарна медична допомога без проведення хірургічних операцій;
- радіологічне лікування;
- діагностика, лікування та супровід пацієнтів з гематологічними та онкогематологічними захворюваннями;
- стаціонарна та мобільна паліативна медична допомога дорослим та дітям;
- хірургічні операції в умовах стаціонару;
- хірургічні операції в умовах стаціонару одного дня;

Як шукати заклади?

Знайти спеціалізовані медзаклади для лікування онкозахворювання можна на сайті НСЗУ, скориставшись електронною картою місць надання послуг за Програмою медичних гарантій:

 edata.e-health.gov.ua

На кожній сторінці карти є можливість виконувати пошук за фільтрами, розміщеними в окремих вкладках у верхній частині дашборду.

За їх допомогою можна обрати область, громаду та населений пункт, де вам потрібно отримати послугу, форму власності та назву медичного закладу.

Здійснити пошук можна за пакетами послуг, наприклад – № 17 “Хіміотерапевтичне лікування та супровід пацієнтів з онкологічними захворюваннями у стаціонарних та амбулаторних умовах” або №18 “Радіологічне лікування”.

А також – за кодами послуг з електронного направлення, за спеціалізацією медичного персоналу, за кодом медичного втручання. Або ж зателефонуйте за номером телефону **16-77 – оператор контакт-центру НСЗУ** надасть необхідну вам інформацію.

**Куди скаржитись у випадку порушень,
які з вами трапилися під час взаємодії з лікарями:**

- керівництву лікарні/поліклініки;
- до контакт-центру НСЗУ за номером 16-77.

легеневітраври

флюорографія

ХОЗЛ

По яку медичну допомогу ви можете звернутися?

▾ Туберкульоз та інші захворювання органів дихання

В Україні досить високий рівень захворюваності на туберкульоз. Стрес, неправильне харчування, куріння, переохолодження на службі можуть сприяти його поширенню. Ризиком захворювання на туберкульоз є також довготривалий контакт з іншою особою, хворою на активну форму туберкульозу.

Симптоми, які можуть свідчити про туберкульозну інфекцію:

- кашель з або без наявності мокротиння довше двох тижнів;
- прожилки крові у мокротинні;
- біль у грудній клітці;
- слабкість, схуднення;
- підвищення температури тіла (до 37,2°C - 38°C);
- пітливість вночі.

За наявності таких симптомів або інших факторів, які могли б сприяти виникненню захворювання, наприклад, контакту з хворою людиною, обов'язково варто звернутись до лікаря. До фтизіатра можна звернутися самостійно – такі консультації надаються без направлення.

Посилання на скринінгову анкету для визначення можливого захворювання на туберкульоз:

tbtest.phc.org.ua

Туберкульоз

Пацієнт з туберкульозом може отримувати безоплатно медичну допомогу як у стаціонарі, так і амбулаторно під наглядом сімейного лікаря.

Послуги, які гарантовані державою та є безоплатними для пацієнта:

- консультування, амбулаторна та стаціонарна медична допомога;
- лабораторні дослідження: аналізи різних показників крові;
- коагуляційний гемостаз тощо;
- молекулярно-генетичні дослідження мокротиння;
- інструментальні обстеження: рентген, УЗД, бронхоскопія тощо;
- медикаментозна терапія;
- знеболення на всіх етапах діагностики та лікування;
- психологічна допомога;
- виявлення, діагностика та лікування супутніх захворювань із залученням інших спеціалістів;
- реабілітація.

Амбулаторне лікування стає можливим, коли пацієнти припиняють виділяти мікобактерію (тобто не можуть інфікувати інших) – це підтверджують лабораторними дослідженнями. Після закінчення стаціонарного лікування пацієнт отримує рекомендації та план лікування у фтизіатра та переходить під спостереження сімейного лікаря. Сімейний лікар спостерігає за станом здоров'я пацієнтів з діагностованим туберкульозом та контролює приймання протитуберкульозних препаратів, призначених фтизіатром.

За необхідності лікар ПМД може надавати направлення на:

- лабораторні дослідження різних показників крові та сечі;
- забір та транспортування біоматеріалу пацієнта для бактеріологічних досліджень;
- інші дослідження;
- оцінювання слуху, гостроти зору та неврологічних симптомів.

Також лікар первинної медичної допомоги може скерувати пацієнта для надання спеціалізованої медичної допомоги щодо діагностики та лікування супутніх захворювань, що загострилися на фоні туберкульозу, або отримання інших медичних послуг, наприклад, з реабілітації.

Інші захворювання органів дихання

Якщо пацієнти мають симптоми захворювання системи органів дихання, їм необхідно звернутися до свого сімейного лікаря. Після огляду лікар за потреби випише скерування на додаткові аналізи чи обстеження, а також на консультацію до фахівця, наприклад, пульмонолога. Аналізи, обстеження та консультація пульмонолога за направленням – безоплатні для пацієнтів.

Для діагностики може виникнути потреба у бронхоскопії, яка також є безплатною.

Якщо пацієнт потребує негайної госпіталізації, лікар видасть направлення одразу в стаціонар. У стаціонарі всі необхідні обстеження, аналізи та саме лікування також є безоплатними.

У разі, якщо стан пацієнта різко погіршився вдома, потрібно викликати екстрену медичну допомогу. Звернення до стаціонару з бригадою екстреної меддопомоги та подальше лікування є безоплатними та не потребують направлення.

Бронхіальна астма та хронічне обструктивне захворювання легенів

Бронхіальна астма є одним з поширених станів системи органів дихання, що розвивається у військових через контакт з димом чи хімічними речовинами.

Лікування, обстеження та необхідні ліки хворий на астму чи ХОЗЛ може отримати безоплатно в рамках Програми медичних гарантій. Супровід та спостереження таких пацієнтів здійснюють лікарі первинної медичної допомоги – сімейний лікар, терапевт, з якими укладено декларацію. Лікар призначає лікування, виписує е-рецепт на ліки та за потреби створює е-направлення до профільного спеціаліста - алерголога, пульмонолога або на додаткові обстеження.

За наявності у пацієнта діагнозу бронхіальної астми або ХОЗЛ, ліки можна отримати безоплатно або з частковою доплатою за рецептом від лікаря в рамках програми “Доступні ліки”. Наразі до програми входить 31 лікарський засіб від хронічних хвороб нижніх дихальних шляхів.

Ліки – не єдина необхідна умова при боротьбі з астмою. Важливо уникати потенційних факторів ризику, які для кожної людини можуть бути різними. Астма вимагає системного лікування та постійного контролю лікарем.

Нагадуємо, що безоплатно пройти обстеження або записатися на консультацію до потрібного лікаря-спеціаліста можна за наявності е-направлення у будь-якому закладі охорони здоров'я, який має договір з НСЗУ.

Знайти потрібний найближчий закладів можна, зателефонувавши до **контакт-центру НСЗУ 16-77** або самостійно знайти **на сайті на карті “Електронна карта місць надання послуг за Програмою медичних гарантій”**:

 edata.e-health.gov.ua

Куди скаржитись у випадку порушень, які з вами трапилися під час взаємодії з лікарями:

- керівництву лікарні/поліклініки;
- до контакт-центру НСЗУ за номером 16-77.

огляд ветеранів

комплексна діагностика

лікар ПМД

По яку медичну допомогу ви можете звернутися?

▾ Розширені послуги з первинної медичної допомоги

З березня 2025 року реалізується експериментальний проєкт, що надає ветеранам, учасникам бойових дій та особам з інвалідністю внаслідок війни можливість отримувати розширені послуги з первинної медичної допомоги.

Ви можете отримати безоплатно такі розширені послуги з первинної медичної допомоги:

- **Індивідуальний план лікування.**
Ваш лікар створить план медичного спостереження, обстеження та лікування з урахуванням специфічних потреб, таких як хронічні захворювання або наслідки бойових травм.
- **Психологічна підтримка та терапія.**
Якщо ви маєте ПТСР або інші психоемоційні проблеми, ви отримаєте доступ до психологічної підтримки, психотерапії та спеціалізованих програм, зокрема когнітивно-поведінкової терапії та сесій для боротьби з тривогою, депресією та стресом.
- **Реабілітація та фізичні вправи.**
Якщо ви перенесли травми, буде розроблений індивідуальний план реабілітації, включаючи фізичні вправи та заняття для відновлення рухливості.
- **Скринінг на хронічні захворювання**
В рамках послуги ви пройдете скринінг для виявлення хронічних захворювань, які можуть бути наслідками військових дій, таких як посттравматичний стресовий розлад (ПТСР), гіпертонія, гастроентеро-логічні проблеми тощо.
- **Консультації з лікарями спеціалістами.**
Ви матимете можливість отримати консультації лікарів-спеціалістів, таких як ортопед, невролог, хірург, для лікування бойових травм, проблем з опорно-руховим апаратом, травмами суглобів тощо.
- **Лікування хронічного болю.**
Ви отримаєте доступ до медикаментозної терапії для лікування хронічного болю, а також підтримки для боротьби з залежностями.

Соціальна підтримка

Соціальні працівники допоможуть вам отримати інформацію про права ветеранів, можливість отримання додаткових послуг та пільг, організації взаємодії з волонтерськими та громадськими організаціями для соціальної інтеграції ветеранів, вирішенні житлових та матеріальних питань, адаптації до цивільного життя.

Як скористатися послугою?

1. Підписати декларацію з сімейний лікарем (або звернутися до лікаря, з якими вона вже підписана).

Розширені послуги з первинної медичної можна отримати в закладах охорони здоров'я, які уклали договір з Національною службою здоров'я України на надання таких послуг. Це можуть бути державні та приватні медичні заклади, а також лікарі-ФОП.

2. Надати такі документи:

- Заяву на отримання послуг (особисто або через законного представника);
- Документ, що підтверджує статус ветерана (посвідчення учасника бойових дій; посвідчення особи з інвалідністю внаслідок війни);
- Паспорт або інший документ, що посвідчує особу;
- Ідентифікаційний код (РНОКПП).

Всі послуги надаються ветеранам безоплатно в рамках державного фінансування через НСЗУ.

Куди скаржитись у випадку порушень, які з вами трапилися під час взаємодії з лікарями:

- керівництву лікарні/поліклініки;
- до контакт-центру НСЗУ за номером 16-77.

протезування

хірургічнестоматологія

По яку медичну допомогу ви можете звернутися?

▾ Комплексна стоматологічна допомога

Безоплатне зуболікування та зубопротезування для захисників і захисниць – важлива складова медичної допомоги, яка спрямована на комплексне відновлення їхнього здоров'я.

Медичні послуги із зубопротезування та зуболікування безоплатно надаються:

- ветеранам (учасникам бойових дій);
- особам з інвалідністю внаслідок війни, які брали участь в захисті суверенітету та територіальної цілісності України;
- військовослужбовцям (учасникам бойових дій);
- військовослужбовцям з числа іноземців та осіб без громадянства, які проходять службу за контрактом у Збройних Силах, розвідувальному органі Міноборони, Держспецтрансслужбі та Національній гвардії;
- особам, стосовно яких офіційно підтверджено факт позбавлення свободи внаслідок збройної агресії проти України.

До послуги “зубопротезування” входять:

- обстеження пацієнта;
- діагностика – огляд, рентген, ортопантомографія за показаннями;
- виготовлення та встановлення – металокерамічні, бюгельні, акрилові, нейлонові протези, вкладки;
- лікування – обробка опорних зубів;
- знеболення на всіх етапах;
- корекція, полірування, адаптація до протезів;
- невідкладна допомога у разі необхідності;
- безбар’єрний доступ.

За послугою “зуболікування” безоплатно доступні:

- первинний огляд;
- рентгенологічні дослідження;
- лікування карієсу та його ускладнень;
- лікування травматичних та нетравматичних ушкоджень зубів;
- відновлення анатомічної форми зубів;
- видалення зубів;
- видалення конкрементів з поверхні зубів;
- шинування зубів;
- знеболення;
- невідкладна медична допомога у разі необхідності;
- безбар’єрний доступ.

Важливо, що послуги із зубопротезування чи зуболікування військовослужбовець також має право отримати, перебуваючи на стаціонарному лікуванні або реабілітації.

Послуги можуть надаватися як в одному, так і в різних закладах охорони здоров’я.

Як отримати послуги?

Для отримання цих послуг військово-службовцю необхідно звернутися із заявою (при отриманні послуги вперше) до закладу охорони здоров’я будь-якої форми власності, який уклав договір з НСЗУ.

Пред’явити оригінали паспорта, ідентифікаційного коду та посвідчення, що підтверджує статус (учасника бойових дій, особи з інвалідністю внаслідок війни, військовослужбовця).

Ознайомитися з **переліком закладів, які надають безоплатні послуги із зубопротезування та зуболікування**, можна на онлайн-мапі за посиланням:

edata.e-health.gov.ua

наркозалежність

синдромвідміни

замісна терапія

По яку медичну допомогу ви можете звернутися?

▾ Наркотичні або інші залежності

Постійний стрес і неможливість з ним впоратись можуть стати причиною вживання психоактивних речовин. Коли людина мусить підвищувати дозу, усе її функціонування зводиться до потреби вжити засіб наступного разу – такий вигляд має залежність.

Залежність може розвинути:

- від сильних знеболювальних, які можуть призначати під час поранення, проти хронічного болю, безсоння тощо, так і вживатись самовільно;
- через неефективне лікування хронічного болю (біль, який триває понад 3 місяці), неправильне дозування контрольованих лікарських засобів (коли призначені лікарські засоби не долають біль, безсоння, стрес тощо).

Варто звернутися по допомогу:

- якщо збільшили дозування нелегальних наркотичних препаратів (інших психоактивних речовин);
- самостійно підвищили дозування призначених вам препаратів для отримання бажаного ефекту;
- повторюєте спроби кинути/ контролювати використання певних психоактивних речовин.

У таких випадках необхідно звернутися до нарколога чи психіатра. До цих медичних фахівців ви можете звернутися самостійно, без направлення.

У разі встановленого діагнозу F11.2 “Синдром залежності” та за направлення лікуючого лікаря – нарколога або психіатра, надаватиметься замісна підтримувальна терапія.

Лікування пацієнтів із використанням препаратів ЗПТ відбувається амбулаторно або за місцем перебування пацієнта. Схема лікування, дозування та термін визначаються індивідуально.

В рамках надання безоплатних послуг передбачено:

- скринінг психічних розладів, ТБ, ВІЛ, гепатитів;
- розробка та коригування плану лікування;
- забезпечення препаратами ЗПТ, оцінку прихильності до терапії;
- видача та доставку ліків для пацієнтів, які не можуть самостійно їх отримувати;
- моніторинг та безперервність лікування з переглядом плану через рік.

Для повноцінного лікування може знадобитись не тільки медичний підхід та робота з психологом і психіатром, але і методи соціальної реабілітації.

Куди скаржитись у випадку порушень, які з вами трапилися під час взаємодії з лікарями:

- керівництву медзакладу;
- до контакт-центру НСЗУ за номером 16-77.

Ініціативи з психологічної допомоги

Для лікування залежностей можна звернутись до спеціалізованої державної лікарні у м. Києві - **Київська міська наркологічна клініка «Соціотерапія»:**

sociotherapy.org.ua

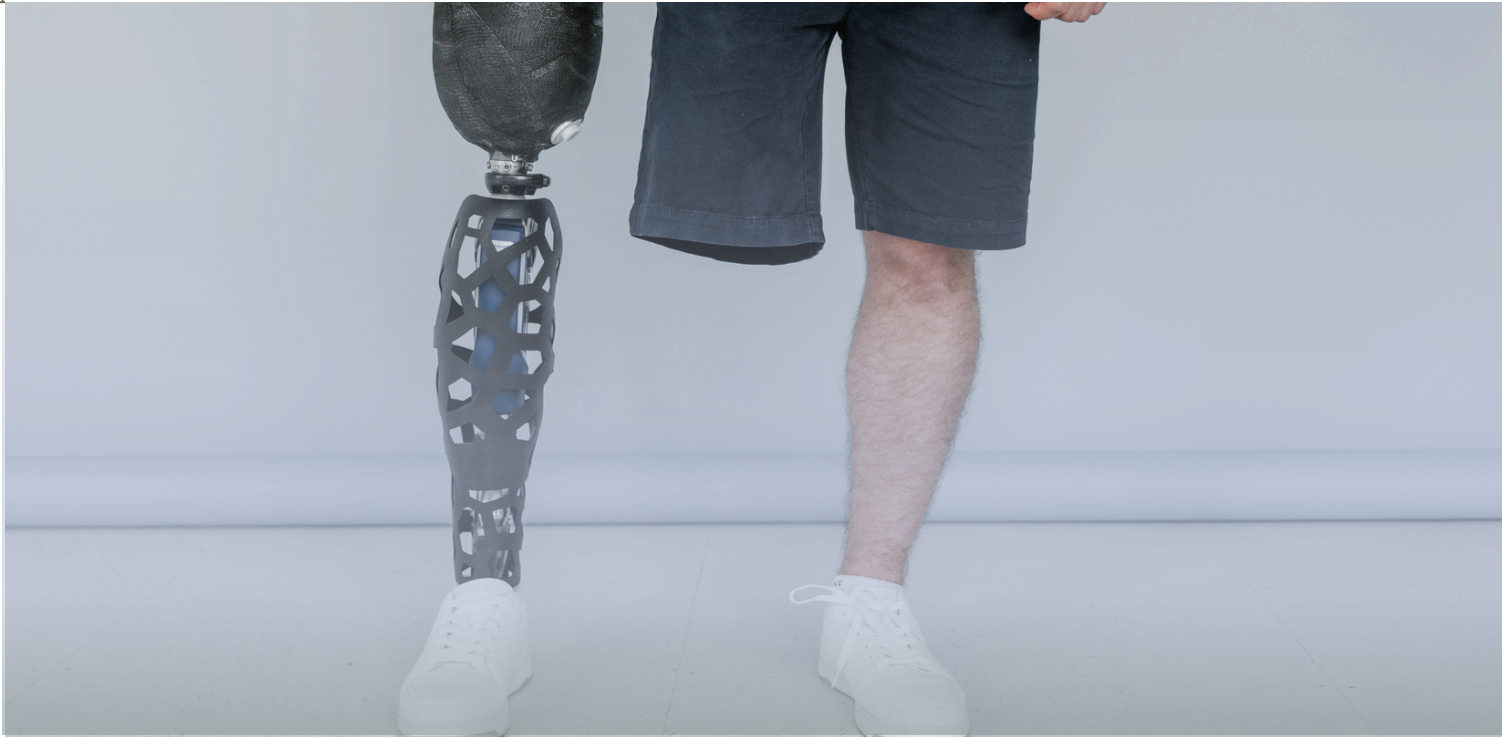
Національна Гаряча Лінія з питань наркозалежності та замісної підтримувальної терапії:

0 800 507 727

При наркотичній залежності можна записатись на безкоштовну онлайн-консультацію до нарколога або психолога на ресурсі:

help24.org.ua

Також можна звернутись в окремі центри лікування залежностей.

фізична реабілітація

життя після ампутації

протезування

По яку медичну допомогу ви можете звернутися?

▾ Реабілітація пацієнтів з ампутаціями

Ветеран, який втратив кінцівки і потребує протезування, має пройти реабілітацію: перед протезуванням і після нього.

Втрата кінцівки – це не лише фізична травма, а й глибоке психологічне випробування. Повноцінне повернення до активного життя залежить від комплексного підходу до відновлення – з урахуванням як фізичних, так і психологічних потреб.

Не менш важливою є обізнаність самого пацієнта: розуміння своїх прав, участь у плануванні реабілітаційного маршруту, усвідомлення реалістичних очікувань і темпу відновлення.

Для ветеранів і ветеранок, які перенесли ампутацію, реабілітація – ключовий етап відновлення.

Вона проводиться в межах Програми медичних гарантій у закладах, які застосовують методи з доведеною ефективністю, що спрямовані на відновлення мобільності та покращення якості життя пацієнта.

Як отримати послугу?

У **стаціонарних умовах** – за пакетом «Реабілітаційна допомога дорослим і дітям у стаціонарних умовах». Послугу можна отримати за направленням лікуючого лікаря, зокрема, лікаря фізичної та реабілітаційної медицини або після переведення з іншого відділення лікарні.

Обсяг реабілітаційної допомоги визначається кількістю реабілітаційних сесій-годин роботи фахівців з реабілітації з пацієнтом щодня:

- **високий обсяг** – 3 години і більше на добу або від 15 годин на тиждень;
- **середній обсяг** – від 1 до 2 годин на добу;
- **низький обсяг** – до 1 години на добу.

Під час отримання реабілітаційної допомоги найвищої та високої складності пацієнт може пройти **до 8 реабілітаційних циклів на рік**, кожен **щонайменше 14 днів** із тривалістю, визначеною досягненням цілей, зазначених в індивідуальному реабілітаційному плані.

Під час отримання послуг помірної або низької складності передбачено до **2 реабілітаційних циклів на рік**, кожен тривалістю **щонайменше 14 днів**.

Надання реабілітаційних послуг під час реабілітації станів, спричинених ампутаціями – загальна кількість реабілітаційних циклів становить **не більше 8 циклів протягом року**.

У випадку множинних ампутацій кінцівок – **не більше 26 циклів протягом року**.

Під час післягострого та довготривалого періодів реабілітації у стаціонарі її обсяг має бути високим, щоб забезпечити мінімально необхідну кількість щоденних занять і досягти завдань, визначених у індивідуальному реабілітаційному плані.

Як отримати послугу?

В **амбулаторних умовах** – за пакетом «Реабілітаційна допомога дорослим і дітям у амбулаторних умовах». Надається за направленням сімейного лікаря або лікуючого лікаря, зокрема, лікаря фізичної та реабілітаційної медицини.

Курс передбачає **не менше 14 днів терапії** із тривалістю процедур **до 1 години на добу**.

Кожен випадок оцінюється на основі медичних показань та відповідно до складеного індивідуального реабілітаційного плану (ІРП). Весь процес координується мультидисциплінарною реабілітаційною командою, до якої входить протезист-ортезист.

Фахівці супроводжують пацієнта від первинної оцінки до навчання користування протезом – із дотриманням послідовності етапів надання реабілітаційної допомоги, визначених в ІРП.

Це охоплює різні реабілітаційні періоди, рівні медичної допомоги та умови надання послуг у різних закладах, відділеннях і підрозділах, щоб забезпечити досягнення пацієнтом оптимального рівня повсякденного функціонування у його середовищі.

У межах Програми медичних гарантій безоплатно надаються:

- проведення первинного, етапних, заключного реабілітаційного обстеження лікарем фізичної та реабілітаційної медицини, іншими спеціалістами (у разі потреби) та фахівцями з реабілітації – членами мультидисциплінарної реабілітаційної команди;
- встановлення реабілітаційного діагнозу, складання індивідуального реабілітаційного плану та програм терапій фахівцями з реабілітації – членами мультидисциплінарної реабілітаційної команди;
- інструментальні та лабораторні обстеження (для стаціонару);
- фізіотерапевтичні, ерготерапевтичні, логопедичні заняття (за потреби);
- надання психологічної допомоги;
- цілодобовий медсестринський догляд (у стаціонарі);
- знеболення на всіх етапах, цілодобовий доступ до знеболювальних;
- лікарські засоби з Нацпереліку, медвироби та витратні матеріали, необхідні за стандартами (для стаціонару);
- навчання пацієнта та родини догляду, профілактиці ускладнень і дотриманню рекомендацій;
- харчування у стаціонарі.

У медичному або реабілітаційному закладі ветеран/ветеранка може отримати інформацію про алгоритм забезпечення протезом. Мультидисциплінарна реабілітаційна команда надає роз'яснення щодо реабілітації, функціональних обмежень і подальших дій, а заклад – координує взаємодію з іншими установами для своєчасної підтримки.

Протезування та адаптація

Перед вибором протеза пацієнту надається вичерпна інформація про доступні варіанти та виробників допоміжних засобів. Ветеран може самостійно обрати протезне підприємство, яке виготовлятиме протез.

Перелік протезних підприємств – за посиланням:

 app.powerbi.com

Як подати документи для безоплатного отримання протезів за державною програмою?

Це можна зробити у кілька способів:

- якщо ви ще у лікарні - зверніться до соціального працівника, який є у медзакладі. Якщо соціального працівника немає - зверніться до лікаря з проханням запросити працівника з територіального відділення Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю, який допоможе подати документи;
- або зверніться до найближчого ЦНАПу чи в місцевий орган соціального захисту населення або ж до територіального управління Фонду соцзахисту осіб з інвалідністю;
- або подати документи можна онлайн через електронний кабінет особи з інвалідністю на сайті Мінсоцполітики.

 ek-cbi.msp.gov.ua

Які документи необхідні для безоплатного протезування?

- паспорт громадянина України;
- реєстраційний номер облікової картки платника податків (ідентифікаційний код);
- довідка про обставини травми від командира військової частини ;
- висновок про необхідність забезпечення осіб з обмеженнями функціонування допоміжними засобами реабілітації;
- Але – **якщо людина постраждала внаслідок війни, для забезпечення протеза не потрібно чекати встановлення інвалідності.**
- посвідчення УБД (за наявності).

Після вибору підприємства та виготовлення протеза починається етап його налаштування та адаптації. Протезисти допомагають підібрати оптимальну конструкцію, а мультидисциплінарна реабілітаційна команда навчає пацієнта правильно користуватися виробом. Успішне протезування та ефективна реабілітація дають можливість людині повернутися до звичного життя та максимально відновити свою мобільність.

Нагадуємо, Програма медичних гарантій покриває реабілітацію пацієнтів, незалежно від діагнозу. Тобто для всіх осіб з обмеженнями повсякденного функціонування безоплатно гарантовано такі послуги: нейрореабілітація, ортопедична, психологічна, комплексна реабілітація та ін.

Куди скаржитись у випадку порушень, які з вами трапилися під час взаємодії з лікарями:

- керівництву медзакладу;
- до контакт-центру НСЗУ за номером 16-77.

знеболення

хронічний біль

догляд

По яку медичну допомогу ви можете звернутися?

▾ Паліативна медична допомога

Якщо у ветерана діагностували важку невиліковну хворобу або стан, він може отримувати паліативну допомогу.

Це комплекс медичних послуг, які допомагають полегшити життя.

Така допомога може бути надана людям з інсультами, онкологічними захворюваннями, розладами психіки, хронічною серцевою недостатністю, деменцією, цукровим діабетом, хворобою Альцгеймера тощо.

Існують дві форми паліативної допомоги:

- яка надається пацієнтам удома;
- яка надається у лікарні.

Стационарна паліативна медична допомога дорослим і дітям

Медична послуга надається в лікарнях, спеціалізованих відділеннях та хоспісах, які уклали договір з НСЗУ на цей пакет послуг.

Послуга включає:

- цілодобовий лікарський та медсестринський догляд;
- контроль болю, симптомів та загального стану пацієнта;
- проведення лабораторних аналізів та інструментальних обстежень (ЕКГ тощо);
- медикаментозне забезпечення, у тому числі наркотичними анальгетиками;
- надання харчування та засобів мобільності на весь період госпіталізації;
- можливість перебування родичів із пацієнтом;
- навчання родичів догляду за хворими.

Мобільна паліативна медична допомога дорослим і дітям

Медична послуга надається мультидисциплінарними командами закладів, які мають договір з НСЗУ. Пацієнт може отримати її удома або за місцем перебування.

Послуга включає:

- виїзди мобільної паліативної команди для оцінки стану пацієнта;
- оцінювання хронічного больового синдрому та його запобігання, лікування і контроль (у т.ч. призначення та виписки наркотичних та ненаркотичних анальгетиків);
- проведення лабораторних аналізів та ЕКГ (за можливості – на місці);
- оцінка та корекція нутриційного статусу;
- організація стаціонару вдома за потреби;
- оцінка та визначення потреб пацієнта/пацієнтки в асистивних засобах для мобільності;
- забезпечення необхідними медикаментами, перев'язувальними матеріалами, медичними виробами;
- навчання родичів догляду за пацієнтом;
- телемедичні консультації для віддаленого спостереження.

Як отримати безоплатну паліативну медичну допомогу?

- Звернутися до свого сімейного лікаря або лікуючого лікаря (онколога, невролога, терапевта), який визначить потребу в паліативній допомозі.
- Отримати направлення на мобільну чи стаціонарну паліативну допомогу.
- Звернутися до закладу, який має договір з НСЗУ на надання паліативної медичної допомоги.

Уточнити інформацію про заклади, в яких надається паліативна допомога, можна в **контакт-центрі НСЗУ за номером 16-77** або знайти їх на **електронній карті** місць надання послуг за Програмою медичних гарантій:

 edata.e-health.gov.ua

Які ліки доступні?

Паліативні пацієнти за програмою реімбурсації можуть отримати безоплатно або з незначною доплатою знеболювальні ліки. Зокрема, до переліку включено шість препаратів морфіну в таблетках: чотири з них доступні безоплатно, два – з доплатою. А також – фентаніловий трансдермальний пластир.

Для отримання цих препаратів необхідно звернутися до сімейного лікаря або лікуючого лікаря, який виписує електронний рецепт. Треба мати на увазі, що сімейний лікар (лікар ПМД) може виписати рецепт лише на підставі створеного в електронній системі плану лікування лікарем-спеціалістом, який підбирає лікарський засіб для знеболення та дозування. Винятком є виписування рецептів для надання паліативної допомоги особам з розладами психіки та поведінки, в такому разі рецепти виписуються лікарями за спеціальностями “Психіатрія”, “Наркологія”.

З рецептом зверніться до будь-якої аптеки, яка має відповідний договір з НСЗУ. Ви можете її розпізнати за наліпкою “Доступні ліки”. Або знайдіть аптеку на електронній карті місць відпуску лікарських засобів за е-рецептом:

edata.e-health.gov.ua

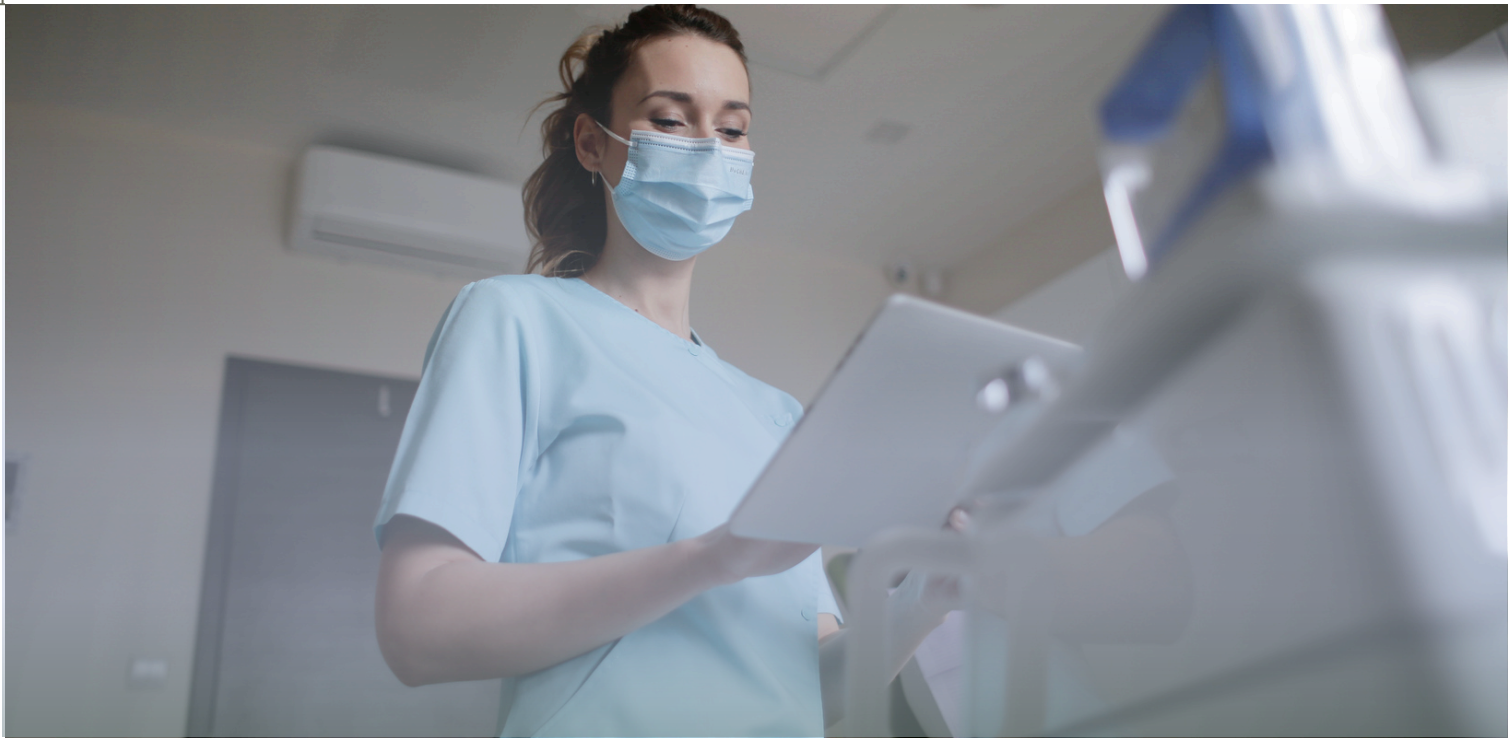
Детальні умови отримання ліків та їхній перелік – за посиланням:

contracting.nszu.gov

**Куди скаржитись у випадку порушень,
які з вами трапилися під час взаємодії з лікарями:**

- керівництву медзакладу;
- до контакт-центру НСЗУ за номером 16-77.

здоров'я ветеранів

доступні ліки

рецепт

По яку медичну допомогу ви можете звернутися?

- ▾ **Забезпечення ліками ветеранів під час стаціонарного та амбулаторного лікування**

При лікуванні у стаціонарі та для амбулаторного лікування ветеран може розраховувати на безоплатні ліки. **Є чотири шляхи забезпечення пацієнтів медикаментами.**

Програма “Доступні ліки”

Це державна програма, яка полегшує доступ до ліків людям із хронічними захворюваннями. За цією програмою пацієнти, які потребують постійного прийому певних ліків, можуть одержати їх безоплатно або з частковою доплатою. Для отримання “Доступних ліків” потрібен електронний рецепт від сімейного або лікуючого лікаря. Забрати медикаменти можна в аптеці, яка має договір із НСЗУ.

Нині програма містить 705 торгових найменувань лікарських засобів. З них 273 - повністю безоплатно для пацієнтів з е-рецептом, решта - з частковою доплатою.

Напрямки програми “Доступні ліки” охоплюють:

- серцево-судинні хвороби (в т.ч. для профілактики інсультів та інфарктів);
- діабет I (інсуліни);
- діабет II типу;
- нецукровий діабет;
- хронічні обструктивні захворювання легень та бронхіальну астму;
- розлади психіки та поведінки, епілепсії;
- хворобу Паркінсона;
- хронічний біль та надання паліативної допомоги;
- імуносупресанти;
- хвороби ендокринної системи;
- метаболічні, аутоімунні та запальні захворювання;
- глаукому;
- мігрень;
- деякі захворювання у дітей;
- тест-смужки для вимірювання рівня цукру в крові (для пацієнтів з діабетом I типу).

Детальні умови отримання ліків та їхній перелік – за посиланням:

 contracting.nszu.gov

Як пацієнту скористатися програмою Доступні ліки?

Щоб почати отримувати ліки за програмою, необхідно звернутися до відповідного лікаря. Тому вкотре нагадуємо про актуальність укладення декларації з сімейним лікарем.

Сімейний лікар/терапевт може виписати електронний рецепт та самостійно призначити ліки при серцево-судинних захворюваннях, цукровому діабеті II типу, бронхіальній астмі та ХОЗЛ (хронічне обструктивне захворювання легень).

Виписати рецепт на ліки за іншими напрямками сімейний лікар може лише на підставі призначення відповідного **лікаря-спеціаліста, який також може виписати перший рецепт:**

- при розладах психіки та поведінки – психіатр;
- при епілепсії – психіатр або невролог;
- при нецукровому діабеті та для пацієнтів з цукровим діабетом, що потребують терапії препаратами інсуліну, а також тест-смужки для людей з діабетом I типу – ендокринолог;
- при хворобі Паркінсона – невролог;
- імуносупресивні препарати для пацієнтів після трансплантації виписує трансплант-координатор.

Щоб отримати ліки для паліативних пацієнтів, які потребують знеболення, необхідно звернутися до сімейного лікаря. Треба мати на увазі, що сімейний лікар (лікар ПМД) може виписати рецепт лише на підставі створеного в електронній системі плану лікування лікарем-спеціалістом, який підбирає лікарський засіб для знеболення та дозування. Винятком є виписування рецептів для надання паліативної допомоги особам з розладами психіки та поведінки, в такому разі рецепти виписуються лікарями за спеціальностями “Психіатрія”, “Наркологія”.

З рецептом зверніться до будь-якої аптеки, яка має відповідний договір з НСЗУ. Ви можете її розпізнати за наліпкою “Доступні ліки”. Або **знайдіть аптеку на електронній карті** місць відпуску лікарських засобів за е-рецептом:

 edata.e-health.gov.ua

Ліки з Національного переліку основних лікарських засобів

Цими препаратами пацієнти забезпечуються безоплатно під час стаціонарного й амбулаторного лікування. Сюди входять ліки при серцевій недостатності, туберкульозі, гепатитах, хворобі Паркінсона, інсуліни, протисудомні, гормони тощо.

zakon.rada.gov.ua

Медзаклади зобов'язані закуповувати дані ліки самостійно та покривати ними потреби пацієнтів на 100%. Перевірити наявність ліків можна на інформаційних стендах та сайтах лікарень або на сайтах місцевих органів влади.

Централізовані державні закупівлі

Щороку Міністерство охорони здоров'я заковує необхідні пацієнтам ліки та постачає до медзакладів для стаціонарного й амбулаторного лікування українців. Зокрема, це препарати проти онкології, серцево-судинних захворювань, ДЦП, розсіяного склерозу та багато інших.

Повний перелік препаратів можна подивитися за посиланням:

zakon.rada.gov.ua

Перевірити наявність ліків у лікарні зручно за допомогою сервісу "Є ліки":

eliky.in.ua

Місцеві програми забезпечення ліками

Майже в кожній громаді є спеціальні соціальні програми, які забезпечують місцевих мешканців безоплатними ліками. Найчастіше це препарати для пацієнтів важкохворих та з рідкісними захворюваннями. Щоб отримати медикаменти за даною програмою, варто звернутися до органів місцевого самоврядування.

захист прав ветеранів

безоплатна медицина

пацієнтський контроль

права пацієнтів

НСЗУ

Як ветерану подати скаргу до НСЗУ: алгоритм дій

Якщо ветерану чи ветеранці відмовляють в наданні медичних послуг, передбачених Програмою медичних гарантій, або вимагають кошти за надання послуг, витратних матеріалів та лікарських засобів – необхідно скаржитися на такі дії недобросовісного надавача. Адже вартість медичних послуг закладам із договором сплачує НСЗУ.

Як діяти ветеранам у разі порушення їхніх пацієнтських прав?

1. Звернутися зі скаргою до головного лікаря медзакладу.
2. Якщо головний лікар не вирішує проблему – звернутися зі скаргою до місцевого департаменту охорони здоров'я.
3. Залишити скаргу Національній службі здоров'я України.

service.e-health.gov.ua

Скаргу до НСЗУ можна направити у декілька способів:

- За **безкоштовним номером контакт-центру 16-77**. Оператор гарячої лінії зафіксує скаргу та допоможе оформити звернення.

- Надіслати лист на поштову адресу НСЗУ:

проспект Степана Бандери, 19, м. Київ, 04073.

- Написати звернення на особистому прийомі громадян.
- Надіслати звернення через онлайн форму, розміщену на офіційному вебсайті НСЗУ у розділі «Громадянам»:

service.e-health.gov.ua

- Надіслати офіційний лист на електронну пошту: info@nszu.gov.ua

info@nszu.gov.ua

Що варто вказати у скарзі?

1. Зазначте прізвище, ім'я та по батькові пацієнта, дату народження.
2. Зазначте дату події, викладеної у скарзі.
3. Правильно вкажіть назву лікарні.
4. Напишіть посаду, прізвище, ім'я та по-батькові особи, яка вимагала оплату за медичні послуги, ліки чи інші матеріали чи відмовлялася надати послугу.
5. Детально опишіть ситуацію, яка з Вами сталася.
6. За можливості зазначте суму коштів, яку вам довелося витратити, або яку з вас вимагали. За наявності додайте копії чеків на ліки чи медичні послуги.
7. Вкажіть свої контакти, які допоможуть з вами зв'язатися: номер мобільного чи стаціонарного телефону, електронну адресу, поштову адресу.

Аби скарга мала позитивний результат – важливо надати якомога більше фактів та доказів вимагання коштів (чеки, фото чи відео, імена медпрацівників, які вимагали кошти). Це допоможе встановити факт вимагання та повернути пацієнту кошти.

Цей гід підготовлений Національною службою здоров'я України з метою інформування ветеранів про гарантовані їм медичні послуги за Програмою медичних гарантій у 2025 році.

Усі матеріали є у відкритому доступі та можуть вільно використовуватися, копіюватися й поширюватися – повністю або частково – у друкованій та електронній формі.

Ми заохочуємо органи місцевого самоврядування, заклади охорони здоров'я, громадські організації та всіх зацікавлених осіб ділитися цими матеріалами, щоб якнайбільше ветеранів могли реалізувати своє право на безоплатну медичну допомогу.

Національна служба здоров'я України висловлює подяку всім ветеранам та ветеранкам за мужність, відданість та самопожертву в захисті України. Ми глибоко цінуємо ваш внесок і працюємо над тим, щоб медична система була доступною, зрозумілою та турботливою до кожного з вас. Цей гід – наш крок назустріч у підтримці вашого здоров'я.